

URDHRI I FRETËRVE MINORË
Kustodia Françeskane Shqiptare e Zojës Nunciatë

STATUTET KUSTODIALE

SHKODËR, Kuria kustodiale, 2019

Kuria e Kustodies. L. Vasil Shanto. Rr. At' Gjergj Fishta 22,
4001 Shkodër – Albania. Tel / fax. + 355 222 42725

STATUTET KUSTODIALE

ORDO FRATRUM MINORUM

Kustodia Françeskane "Zoja Nunciatë" në Shqipëri e Mal të Zi

Kuria e Kustodisë, L. Vasil Shanto, Rr. At' Gjergj Fishta 22, 4001 Shkodër - Albania
Tel./fax: +355 222 42725, E-mail: sekretariaekustodise@gmail.com

Prot. nr.: 378/2019

Scutari, 29. 11. 2019

PROMULGAZIONE DEGLI STATUTI

della Custodia Francescana di B.M.V. Annunziata in Albania e Montenegro

Cari fratelli!

Come custode della Custodia Francescana Albanese, con il consenso dei superiori dell'Ordine Francescano, pubblico e promulgo gli Statuti della Custodia Francescana di B.M.V. Annunziata in Albania e Montenegro.

I nuovi Statuti entrano in vigore il giorno della Immacolata Concezione della Beata Vergine Maria, patrona del nostro Ordine, l'8 dicembre 2019.

Questi Statuti sono il risultato del lavoro della Commissione per i Statuti e del Capitolo della Custodia, che si è svolto dal 29 gennaio al 1 febbraio 2018. Il Definitorio Generale li ha analizzati in dettaglio e li ha approvati il 5 novembre 2018 (vedi Decreto del Ministro Generale Fr. Michael Anthony Perry, nr. 108489/S - 298-18), con alcune osservazioni, che sono state immediatamente prese in considerazione e le correzioni introdotte nel testo.

Questi sono i primi Statuti, dopo che la Provincia Francescana Albanese divenne Custodia dipendente dal Ministro Generale dell'Ordine Francescano, vale a dire dal 14 novembre 2014. Finora ci siamo guidati dagli Statuti della Provincia, integrato dalle istruzioni provvisorie del Definitorio Generale.

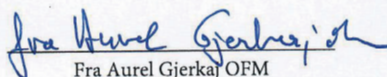
Pubblichiamo gli Statuti in due lingue: italiano e albanese. Il testo ufficiale approvato dalla Curia Generale è quello in lingua italiana.

Insieme con *la Regola* dell'Ordine Francescano, *le Costituzioni* e *gli Statuti Generali*, questi Statuti della Custodia sono un documento fondamentale della nostra legislazione e devono essere applicati fedelmente. Possano aiutarci a vivere e testimoniare con coscienza e con gioia il carisma di San Francesco d'Assisi nel mondo di oggi!

Grazie a tutti coloro che hanno contribuito alla preparazione di questo documento, in modo particolare e all'Assistente del Ministro Generale fra Lovro Gavran e al segretario della Custodia fra Marko Ešegović. Dio benedica tutti coloro che le osserveranno con amore.

Pace e bene!

Fra Aurel Gjerka OFM
Custode

ORDO FRATRUM MINORUM

Kustodia Françeskane "Zoja Nunciatë" në Shqipëri e Mal të Zi

Kuria e Kustodies, L. Vasil Shanto, Rr. At' Gjergj Fishta 22, 4001 Shkodër - Albania
Tel./fax: +355 222 42725, E-mail: sekretariaekustodies@gmail.com

Prot. nr.: 378/2019

Shkodër, më 29. 11. 2019

SHPALLJA E STATUTEVE

të Kustodies Françeskane të Zojës Nunciatë në Shqipëri dhe Mal të Zi

Të dashur vëllezër!

Si kustod i Kustodies Françeskane Shqiptare, me pëlqimin e eprorëve gjeneralë të Urdhrit Françeskan, po i publikoj dhe po i shpall Statutet e Kustodies Françeskane të Zojës Nunciatë në Shqipëri dhe në Mal të Zi.

Statutet e reja hyjnë në fuqi ditën e Zojës së Papërlyer, pajtores së Urdhrit tonë, më 08 dhjetor 2019.

Këto Statute janë rezultat i punës së Komisionit të Statuteve dhe të Kapitullit kustodial, të mbajtur nga 29 janar deri më 1 shkurt 2018. Definitori Gjeneral i analizoi ato në detaje dhe i miratoi më 05 nëntor 2018 (shih Dekretin e Ministrit Gjeneral, Fr. Michael Anthony Perry, nr. 108489/S - 298-18), me disa vërejtje, të cilat menjëherë u morën parasysh dhe korrigjimet u futën në tekst.

Këto janë Statutet e para, pasi Provinca Françeskane Shqiptare u bë Kustodie e varur nga Ministri Gjeneral i Urdhrit Françeskan, dmth. nga 14 nëntori 2014. Deri tani jemi drejtuar me Statutin e Provincës, të plotësuar me udhëzime të përkohshme të Definitorit Gjeneral.

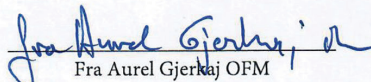
Statutet i publikojmë në dy gjuhë: italisht dhe shqip. Teksti zyrtar i miratuar nga Kuria Gjenerale është ai në gjuhën italiane.

Së bashku me *Rregullën* e Urdhrit Françeskan, *Kushtetutave* dhe *Statuteve Gjenerale*, këto *Statute të Kustodies* janë dokument themelor i legjislacionit tonë dhe duhet të zbatohen saktësisht, pikë për pikë. Le të na ndihmojnë të jetojmë dhe ta dëshmojmë sa më me ndërgjegje dhe me gëzim karizmën e shën Françeskut të Asizit në botën e sotme!

Falënderoj të gjithë ata që kanë dhënë kontributin e tyre në përgatitjen e këtij dokumenti, në mënyrë të veçantë Asistentin e Ministrit Gjeneral fra Lovro Gavran dhe sekretarin e Kustodies fra Marko Ešegović. Zoti i bekoftë të gjithë ata që do t'i zbatojnë me dashuri.

Paqe e të mira!

Fra Aurel Gjerkaj OFM
Kustod

IL MINISTRO GENERALE
DELL'ORDINE DEI FRATI MINORI

DECRETO

Il Definitorio Generale, nella sessione del 05 novembre 2018, dopo accurato esame, ha approvato con le modifiche indicate, gli Statuti Custodiali della Custodia Francescana Albanese della Beata Vergine Maria Annunziata, elaborati dal Capitolo Custodiali e presentati per l'approvazione dal Custode, a norma delle Costituzioni Generali e degli Statuti Generali dell'Ordine.

PERTANTO,
IN VIRTÙ DI QUESTO DECRETO,
APPROVO E DICHIARO APPROVATI
I SUDETTI STATUTI CUSTODIALI DELLA CUSTODIA FRANCESCANA
ALBANESE DELLA BEATA VERGINE MARIA ANNUNZIATA,
SECONDO IL TESTO IN LINGUA ITALIANA
CHE SI CONSERVA NELL'ARCHIVIO GENERALE DELL'ORDINE.

Nonostante qualsiasi cosa in contrario.

Dalla Curia Generale dell'Ordine dei Frati Minori, in Roma, il
15 novembre 2018.

Fr. Michael Anthony Perry
Fr. Michael Anthony Perry, OFM
Ministro Generale e Servo

Fr. Giovanni Rinaldi
Fr. Giovanni Rinaldi, OFM
Segretario Generale

Prot. 108489/S 298-18

MINISTRI GJENERAL
I URDHRI TË FRETËRVE MINORË

D E K R E T

Definitori Gjeneral, në takimin e datës 05 nëntor 2018, pasi shqyrtoi me kujdes, miratoi me përshtatjet e treguara, Statutet Kustodiale të Kustodies Françeskane Shqiptare të Zojës Nunciatë, të përpiluara nga Kapitulli Kustodial dhe të paraqitura për miratim nga Kustodi, sipas Kushtetutave Gjenerale dhe Statuteve Gjenerale të Urdhrit.

PRANDAJ
NË SAJE TË KËTIJ DEKRETI,
MIRATOJ DHE SHPALL TË MIRATURA
STATUTET KUSTODIALE TË KUSTODIES FRANÇESKANE
SHQIPTARE TË ZOJËS NUNCIATË,
SIPAS TEKSTIT NË GJUHËN ITALIANE
QË RUHET NË ARKIVIN GJENERAL TË URDHRI.

Pa marrë parasysh çfarëdo gjëje të kundërt.

Prej Kuries Gjenerale të Urdhrit të Fretërve Minorë, në Romë, me 15 nëntor 2018.

Fr. Michael Anthony Perry, OFM
Ministër Gjeneral dhe Shërbëtor

V. v.

Fr. Giovanni Rinaldi, OFM
Sekretar Gjeneral

Prot. 108489 / S 298-18

ABBREVIAZIONI E SIGLE

1. Titoli di libri o documenti vari

1 Pt	Prima Pietro
CCGG	Costituzioni Generali
CIC	Codice del Diritto Canonico
LOrd	Lettera a tutto l'Ordine
RB	Regola bollata
RnB	Regola non bollata
SC	Statuti Custodiali
SSGG	Statuti Generali

2. Abbreviazioni varie

CEC	Consiglio economico della Custodia
GIFRA	Gioventù Francescana
GPIC	Giustizia, pace e integrità del creato
OFS	Ordine Francescano Secolare

SHKURTIMET

1. Titujt e librave ose dokumentave të ndryshëm

1Pjt	Letra e parë e Pjetrit
KGJ	Kushtetutat Gjenerale
CIC	Kodi i të Drejtës Kanonike
LU	Letra drejtuar mbarë Urdhrit
RrV	Rregulla e vulosur
RrP	Rregulla e pavulosur
SK	Statutet Kustodiale
SGJ	Statutet Gjenerale

2. Shkurtime të ndryshme

KEK	Këshilli ekonomik i Kustodies
RIFRA	Rinia Françeskane
DPIK	Drejtësi, paqe dhe integritet i krijimit
OFS	Urdhri Françeskan Shekullar

CAPITOLO I

Osservare il santo Vangelo del nostro Signore Gesù Cristo.

(RB 1,1)

Articolo 1

§1. I presenti Statuti sono redatti in conformità a quanto disposto nelle CCGG (art. 16,1-2) e negli SSGG (art. 3,1) dell'Ordine dei Frati Minori.

§2. Dalle prescrizioni di questi Statuti può dispensare il Ministro Generale, ossia l'Assistente Generale, e per sua delega il Custode (cf. SSGG 5,1).

TITOLO I

Composizione giuridica della Custodia

Articolo 2

§1. La denominazione giuridica di questa Entità è: "Custodia Franciscana Albanese della B.V.M. Annunziata" (d'ora innanzi: Custodia).

§2. La denominazione giuridica di questa Entità dinanzi allo Stato Albanese e dinanzi al pubblico è "Provincia Franciscana della B.V.M. Annunziata" con questo titolo si regolano i rapporti con il governo e con il pubblico. In ogni annunzio, avviso, timbro o attività culturale con il pubblico o con lo stato, la Custodia e il Custode si qualificano come Provincia e Provinciale. In tali occasioni siamo rappresentati come Provincia. In ogni accordo con lo stato o con le istituzioni statali o private si tiene conto degli statuti riconosciuti e deliberati dal Tribunale dello Stato Albanese.

§3. La Custodia, che si estende sul territorio dell'Albania e del Monte Negro, è dipendente dal Ministro Generale dell'Ordine dei Frati Minori.

§4. La Custodia pur essendo dipendente, è comunque un'Entità dell'Ordine con una sua specifica identità giuridica e una giusta autonomia di vita e di governo, tutto sempre nei limiti delle leggi dell'Ordine (cf. SSGG 221), compresi questi Statuti. È costituita dai frati che, ascritti o

KAPITULLI I

Të zbatojmë Ungjillin e shenjtë të Zotit tonë Jezus Krishtit.

(RrV 1,1)

Neni 1

§1. Këto Statute janë përpiluar në përputhje me atë që është vendosur në KGJ (neni 16, 1-2) dhe në SGJ (neni 3,1) të Urdhrit të Fretërve Minorë.

§2. Prej normave të këtyre Statuteve mund të lirojnë Ministri Gjeneral, apo Asistenti Gjeneral, e përmes delegimit të tij, kustodi (krh. SGJ 5,1).

TITULLI I

Përbërja juridike e Kustodies

Neni 2

§1. Emërtimi juridik i këtij Entiteti është: “Kustodia Françeskane Shqiptare e Zojës Nunciatë” (tash e mbrapa: Kustodia).

§2. Emërtimi juridik i këtij Entiteti para shtetit Shqiptar dhe publikut është Provinca Françeskane “Zoja Nunciatë”. Me këtë titull rregullohen marrëdhëniet me shtetin dhe me publikun. Në çdo shpallje, lajmërim, vulë, apo ngjarje kulturore me publikun apo shtetin, Kustodia dhe kustodi paraqiten si Provincë dhe Provincial. Në raste të tilla paraqitemi si Provincë. Në çfarëdo marrëveshje që bëhet me shtetin ose me institucione shtetërore apo private merren për bazë statutat e njohura me vendim të Gjykatës së Shtetit Shqiptar.

§3. Kustodia, që shtrihet në territorin e Shqipërisë dhe të Malit të Zi, është e varur nga Ministri Gjeneral i Urdhrit të Fretërve Minorë.

§4. Kustodia edhe pse e varur, është sidoqoftë një Entitet i Urdhrit me një identitet të saj të veçantë juridik dhe ka një autonomi të drejtë jete dhe qeverisjeje, çdo gjë gjithnjë brenda caqeve të ligjeve të Urdhrit (krh. SGJ 221), përfshirë këto Statute. Është e përbërë nga fretërit që, të regjistruar në të ose të dërguar për të kryer një shërbim në të dhe të ba-

mandati a svolgere un servizio in essa e riuniti nei Conventi o nelle Case Filiali, sono governati dal Custode col suo Consiglio in stretta dipendenza dal Ministro Generale che ne è il solo Superiore maggiore (CIC 620; 622; CCGG 174), a norma della legislazione universale della Chiesa, di quella generale dell'Ordine, e a tenore di questi Statuti Custodiali.

§5. Tutte le competenze che il CIC e il diritto proprio attribuiscono al Superiore maggiore riguardano pertanto il solo Ministro Generale, che agirà ordinariamente tramite un Assistente Generale pro Albania (d'ora innanzi: Assistente), che ha la delega abituale ad omnia, di agire cioè in tutto da “rappresen-tante plenipotenziario”, eccetto nelle materie e nei casi singoli che lo stesso Ministro Generale avrà riservato espressamente a sé. L'Assistente parteciperà ad ogni riunione del Consiglio Custodiale con diritto di voto.

§6. Il Custode, attraverso l'Assistente Generale - che a sua volta scriverà una propria valutazione, fornirà ogni anno al Governo Generale una sommaria relazione scritta sullo stato della Custodia e sugli affari di maggiore importanza (cf. SSGG 225,3).

Articolo 3

La Custodia gode di personalità giuridica, con l'amministrazione autonoma dei beni temporali a norma del diritto universale della Chiesa e proprio dell'Ordine dei frati minori.

Articolo 4

I rapporti giuridici con la Chiesa locale e con le Autorità civili sono stabiliti dal Custode e il suo Consiglio previa approvazione dell'Assistente Generale, e fatta salva la facoltà d'intervento diretto del Ministro Generale.

TITOLO II

Le leggi della Custodia

Articolo 5

§1. È competenza del Capitolo Custodiale la redazione e la previa

shkuar në kuvende apo shtëpi filiale, qeverisen nga kustodi me Këshillin e tij në varësi të ngushtë nga Ministri Gjeneral që është i vetmi Epror i lartë i saj (CIC 620; 622; KGJ 174), në bazë të legjislacionit universal të Kishës, të atij të përgjithshëm të Urdhrit dhe sipas normave të këtyre Statuteve Kustodiale.

§5. Të gjitha kompetencat që CIC dhe e drejta e veçantë e Urdhrit i japin Eprorit të lartë, i përkasin vetëm Ministrin Gjeneral, që do të veprojë zakonisht nëpërmjet një *Asistenti Gjeneral për Shqipërinë* (tash e mbrapa: Asistenti), që mban mandatin e zakonshëm *ad omnia*, domethënë për të vepruar në gjithçka si “përfaqësues i plotfuqishëm”, me përjashtim të çështjeve dhe të rasteve të veçanta që vetë Ministri Gjeneral do t’ia ketë rezervuar shprehimisht vetes. Asistenti do të marrë pjesë në çdo mbledhje të Këshillit Kustodial me të drejtë vote.

§6. Kustodi, nëpërmjet Asistentit Gjeneral që nga ana e tij do të shkruajë një vlerësim të vetin, do t’i paraqesë çdo vit Qeverisë Gjenerale një relacion të shkruar në formë të përmbledhur mbi gjendjen e Kustodies dhe mbi çështjet me rëndësi më të madhe (SGJ 225,3).

Neni 3

Kustodia gëzon personalitet juridik, me administrimin e pavarur të të mirave materiale, sipas normave të së drejtës universale të Kishës dhe të drejtës së veçantë të Urdhrit të fetërve minorë.

Neni 4

Marrëdhëniet juridike me Kishën lokale dhe me autoritetet civile përcaktohen nga kustodi dhe Këshilli i tij pas miratimit paraprak të Asistentit Gjeneral, dhe duke ruajtur lirinë e ndërhyrjes së drejtpërdrejtë të Ministrin Gjeneral.

TITULLI II

Ligjet e Kustodies

Neni 5

§1. Është kompetencë e Kapitullit Kustodial hartimi dhe miratimi

approvazione degli Statuti della Custodia (SSGG 223; 224,3).

§2. L'approvazione degli Statuti Custodiali spetta al Ministro Generale con il suo Definitorio (SSGG 223; 224,3).

§3. Ogni modifica e interpretazione, quando è necessario, è competenza del Capitolo Custodiale; all'infuori di questo e, "ad interim", è competenza del Custode con il suo Consiglio, con la successiva approvazione del Ministro Generale con il suo Definitorio (SSGG 3,3), dopo aver consultato l'Assistente.

Articolo 6

I frati missionari che, con l'obbedienza del Ministro Generale o del proprio Ministro provinciale o Custode, sono mandati a svolgere il loro servizio nella Custodia sono vincolati a questi Statuti e a tutte le altre direttive emanate dal Governo Custodiale e Generale per l'Albania, così come i frati ascritti in questa stessa Custodia (cf. SSGG 246-249).

CAPITOLO II

Spirito di orazione e devozione.

(RB 5,2)

Vita di orazione e devozione

Articolo 7

§1. Ogni frate ha il compito di mantenere viva l'esigenza della preghiera personale e comunitaria (cf. CCGG 19).

§2. L'orario della Fraternità sia stabilito dal Capitolo locale, determinando il tempo della preghiera comunitaria subordinando ad essa gli impegni pastorali, personali e comunitari (cf. CCGG 25; 28,1).

§3. Ogni comunità renda pubblico ai fedeli l'orario delle celebrazioni liturgiche.

§4. L'orario della Fraternità deve essere approvato dal Custode con il consenso del suo Consiglio (cf. SSGG 8).

paraparak i Statuteve të Kustodies (SGJ 223, 224,3).

§2. Miratimi i Statuteve Kustodiale i takon Ministrit Gjeneral me Definitorin e tij (SGJ 223; 224,3).

§3. Çdo ndryshim dhe interpretim, kur është i nevojshëm, i takon Kapitullit Kustodial; jashtë këtij dhe, “ad interim”, i takon kustodit dhe Këshillit të tij, me miratimin e mëpasshëm të Ministrit Gjeneral me Definitorin e tij (SGJ 3,3), që më parë do të kenë dëgjuar Asistentin.

Neni 6

Fretërit misionarë, që me dekretin e Ministrit Gjeneral, apo të provincialit ose kustodit të tyre, janë të dërguar për të kryer shërbimin e tyre në Kustodie, kanë për detyrë t’i zbatojnë këto Statute dhe të gjitha udhëzime të tjera, të shpallura nga qeveria e Kustodies dhe e Urdhrit për Shqipërinë, ashtu si fretërit e regjistruar në këtë Kustodie (krh. SGJ 246-249).

KAPITULLI II

Shpirti i lutjes dhe i përshpirtërisë.

(RrV 5,2)

Jeta e lutjes dhe e përshpirtërisë

Neni 7

§1. Çdo frat ka për detyrë ta mbajë të gjallë nevojën e lutjes personale dhe në bashkësi (krh. KGJ 19).

§2. Orari i vëllazërisë të vendoset nga Kapitulli lokal, duke caktuar kohën e lutjes në bashkësi duke ia nënshtruar asaj angazhimet pastorale, personale dhe të bashkësisë (krh. KGJ 25; 28,1).

§3. Çdo bashkësi t’ua shpallë besimtarëve orarin e kremtimeve liturgjike.

§4. Orari i vëllazërisë të miratohet nga kustodi me pëlqimin e Këshillit të tij (SGJ 8).

Articolo 8

§1. Tutti i frati, per santificare la giornata, celebrino tutta la Liturgia delle Ore comunitariamente come stabilito dal capitolo locale.

§2. Il Capitolo locale stabilisca gli orari per la celebrazione comunitaria dell'Eucaristia, come centro vitale della Fraternità (cf. CCGG 21,2).

§3. Per promuovere la conoscenza e il gusto della preghiera liturgica si raccomanda la partecipazione dei laici alla celebrazione delle Lodi e dei Vespri (cf. CCGG 27,2).

Articolo 9

§1. Si dedichi almeno mezz'ora al giorno all'orazione mentale.

§2. Il Capitolo locale determini le modalità secondo le quali la Fraternità deve dedicarsi alla meditazione e all'orazione mentale (cf. CCGG 24; SSGG 9,2).

Articolo 10

§1. Nel Capitolo locale, ogni Fraternità stabilisca le date del ritiro mensile. Esso può essere organizzato dalle singole Fraternità o in collaborazione con le Fraternità vicine, oppure partecipando al ritiro organizzato dalle Diocesi (cf. SSGG 9,2).

§2. Il Consiglio Custodiale programmi gli esercizi spirituali annuali per tutti i frati per un periodo di tempo che vari dai cinque ai sette giorni (cf. SSGG 9,1).

Articolo 11

Il Capitolo locale determini le modalità per celebrare le devozioni tradizionali dell'Ordine verso il mistero del Verbo Incarnato, le principali festività mariane, le commemorazioni di San Francesco e la festa della patrona della Custodia eccetto ciò che consiglio della Custodia non abbia deciso di celebrare al livello di Custodia (cf. SSGG 12).

Articolo 12

§1. La pratica dei pii esercizi, quale: l'adorazione eucaristica, la via crucis, la corona della beata Vergine Maria, normalmente sia lasciata

Neni 8

§1. Të gjithë fretërit, për ta shenjtëruar ditën, të kremtojnë krejt Liturgjinë e Orëve së bashku, siç është vendosur nga kapitulli lokal.

§2. Kapitulli lokal të vendosë oraret për kremtimin e Eukaristisë në bashkësi, si qendër gjallëruese e jetës së vëllazërisë (KGJ 21, 2).

§3. Për të nxitur njohjen dhe vlerësimin e lutjes liturgjike, le të lehtësohet pjesëmarrja e laikëve në kremtimin e Lavdeve dhe të Mbrëmësore (krh. KGJ 27,2).

Neni 9

§1. Lutjes mendore t'i kushtohet të paktën një gjysmë ore në ditë.

§2. Kapitulli lokal të përcaktojë mënyrën sipas të cilës vëllazëria duhet t'i kushtohet meditimit dhe lutjes mendore (krh. KGJ 24; SGJ 9,2).

Neni 10

§1. Në Kapitullin lokal, çdo vëllazëri të caktojë datat e ripërtëritjes shpirtërore mujore. Ajo mund të organizohet nga vëllazëritë e veçanta, ose në bashkëpunim me vëllazëritë e afërta, ose duke marrë pjesë në ripërtëritjet shpirtërore të organizuara nga dioqeza (krh. SGJ 9,2).

§2. Këshilli i Kustodies të programojë ushtrimet shpirtërore vjetore për të gjithë fretërit për një periudhë kohe nga pesë deri në shtatë ditë (krh. SGJ 9,1).

Neni 11

Kapitulli lokal të përcaktojë mënyrat për të kremtuar devocionet tradicionale të Urdhrit ndaj misterit të Fjalës së Mishëruar, festat kryesore mariane, përkujtimet e shën Françeskut dhe festën e pajtores së Kustodies, duke përjashtuar këtu ato që Këshilli i Kustodies ka vendosur t'i festojë në nivel Kustodie (krh. SGJ 12).

Neni 12

§1. Praktika për ushtrimet e përshpirtshme, si: adhurimi eukaristik, udha e kryqit, rruzarja e Zojës, normalisht t'i lihet angazhimit personal.

all'impegno personale. Il Capitolo locale, tuttavia, stabilisca quando praticare in comune con i fedeli i pii esercizi. Questi siano strutturati nel rispetto delle norme liturgiche.

§2. Il 29 novembre, nella festa dei Santi Francescani, si rinnovi la professione religiosa in ogni Fraternità locale, con un'apposita celebrazione liturgica. Questa celebrazione venga possibilmente organizzata in modo che possano partecipare i fratelli e le sorelle dell'Ordine Francescano Secolare (OFS) (cf. SSGG 12).

Eremo

Articolo 13

La Custodia abbia un eremo o una casa di preghiera, dove i frati abbiano la possibilità di conservare un clima di silenzio e di raccoglimento che favorisca un'intima orazione, sia per i frati sia per coloro che amano San Francesco e il nostro Ordine (cf. SSGG 15).

Aggiornamento e crescita spirituale

Articolo 14

§1. Per un continuo rinnovamento dello spirito e per adempiere quanto stabilito dagli SSGG 2 siano utilizzati preferibilmente:

- *i tempi forti dell'anno liturgico;*
- *la Liturgia delle Ore;*
- *il ritiro mensile;*
- *il capitolo locale.*

§2. Il capitolo locale può stabilire tempi e modi per una conoscenza aggiornata dei documenti dell'Ordine e della Chiesa.

Applicazione delle Sante Messe e suffragi

Articolo 15

§1. Ogni frate di professione solenne ha la possibilità di applicare una Santa Messa al mese secondo le proprie intenzioni.

Kapitulli lokal, prapëseprapë, të caktojë kohën për t'i kryer së bashku me besimtarët ushtrimet e përshpirtshme. Këto të zhvillohen duke respektuar normat liturgjike.

§2. Me 29 nëntor, në festën e Të Gjithë Shenjtërve Françeskanë, të ripërtërihen kushtet rregulltare në çdo vëllazëri lokale me një kremtim të veçantë liturgjik. Ky kremtim të organizohet mundësisht në mënyrë që të mund të marrin pjesë vëllezërit dhe motrat e Urdhrit françeskan shekullar (OFS) (krh. SGJ 12).

Eremi

Neni 13

Kustodia të ketë një erem ose një shtëpi lutjeje, ku fretërit të kenë mundësinë të ruajnë një atmosferë qetësie dhe përqendrimi që të nxisë një lutje të brendshme, qoftë për fretërit, qoftë për ata që e duan shën Françeskun dhe Urdhrin tonë (krh. SGJ 15).

Përditësimi dhe rritja shpirtërore

Neni 14

§1. Për një rritje të vazhdueshme shpirtërore dhe për të përmbushur atë që është vendosur nga SGJ 2, të përdoren para së gjithash:

- *kohët e shenjta të vitit liturgjik;*
- *liturgjia e orëve;*
- *ripërtëritja shpirtërore mujore;*
- *kapitulli lokal.*

§2. Kapitulli lokal mund të caktojë kohët dhe mënyrat për një njohje të përditësuar të dokumenteve të Urdhrit dhe të Kishës.

Njetet e Meshëve të shenjta dhe lutje për të vdekur

Neni 15

§1. Çdo frat me kushte të përjetshme ka të drejtën e aplikimit të një Meshe të shenjtë mujore sipas njeteve të veta.

I frati non sacerdoti facciano esplicita richiesta di applicare una Santa Messa al mese secondo le proprie intenzioni al proprio guardiano, seguendo le modalità più opportune.

§2. Per ogni frate defunto della Custodia, ogni sacerdote applichi una Santa Messa in suffragio, e tutta la Fraternità preghi l'ufficio dei defunti rispettando le norme liturgiche (cf. SSGG 18).

§3. Quattro volte all'anno si celebri il suffragio universale, rispettivamente per: tutti i frati defunti della Custodia, tutti i parenti defunti, le sorelle defunte del II Ordine e i fratelli e sorelle defunte dell'OFS, tutti i defunti dell'OFM e benefattori defunti, applicando una Messa per Comunità.

§4. Ogni giorno si faccia memoria dei frati defunti leggendo il Necrologio e pregando per loro (cf. CCGG 37).

§5. Nella Fraternità conventuale ogni mese si applichino tre Sante Messe, rispettivamente per: la Fraternità, le vocazioni, i benefattori, usufruendo anche delle messe binate o trinate.

§6. Alla morte dei genitori di un frate, ogni Comunità applichi una Santa Messa in suffragio (cf. SSGG 19,2).

CAPITOLO III

Voi siete tutti fratelli.

(RnB 22,33)

Relazioni fraterne

Articolo 16

§1. Le singole Fraternità si sentano legate a tutte le altre Fraternità della Custodia come un solo corpo: rendano esplicito tale legame con scambio di aiuti per le necessità locali e pastorali. Nel caso che questi impegni superino il mese, si avverta il Custode.

§2. I frati aderiscano alle iniziative di spiritualità, di studio e di apo-

Fretërit që nuk janë meshtarë t'i bëjnë kërkesë të qartë guardianit të vet, sipas mënyrave më të përshtatshme, për kremtimin e një Meshe të shenjtë në muaj sipas njeteve të veta.

§2. Kur vdes një frati i Kustodies, çdo meshtar të kremtojë një Meshë të shenjtë për shpirtin e tij, e krejt vëllazëria të lusë shërbesën e të vdekurve duke respektuar normat liturgjike (krh. SGJ 18).

§3. Katër herë në vit të kremtohet përkujtimi i përgjithshëm, përkatësisht për: të gjithë fretërit e vdekur të Kustodies; të gjithë të afërmit e vdekur; motrat e vdekura të Urdhrit II; vëllazërit dhe motrat e vdekura të OFS-it; të gjithë të vdekurit e OFM-së; bamirësit e vdekur, duke kremtuar për ta një Meshë për bashkësi.

§4. Çdo ditë të përkujtohen fretërit e vdekur duke lexuar Nekrologun dhe duke u lutur për ta (krh. KGJ 37).

§5. Çdo bashkësi të aplikojë tre meshë në muaj për këto tre njete: vëllazërinë, thirrjet rregulltare, bamirësit, duke shfrytëzuar edhe Meshët e binuara ose të trinuara.

§6. Kur vdes prindi i një frati, çdo bashkësi të kremtojë një Meshë të shenjtë për shpirtin e tij (krh. SGJ 19,2).

KAPITULLI III

Ju të gjithë jeni vëllazër.

(RrP 22,23)

Marrëdhëniet vëllazërore

Neni 16

§1. Vëllazëritë e Kustodies të ndihen të lidhura mes tyre si një trup i vetëm: ta bëjnë të qartë këtë lidhje me angazhim në këmbim ndihmash për nevojat lokale dhe baritore. Në rast se këto angazhime e tejkalojnë muajin, të njoftohet kustodi.

§2. Fretërit t'u bashkohen iniciativave të përshpirtërisë, të studimit

stolato promosse a livello di Custodia o a livello della Conferenza dei Provinciali (cf. SSGG 23,1).

Articolo 17

Il Custode visiti almeno una volta all'anno le Fraternità e i frati, li ammonisca spiritualmente e li conforti. Informi periodicamente il suo Consiglio e i Frati sulle principali questioni riguardanti la nostra vita (cf. CCGG 221; SSGG 225,1).

Frati ammalati

Articolo 18

§1. Le Fraternità abbiano cura dei frati ammalati e anziani ed essi siano sempre assistiti in modo adeguato. Gli altri frati si rendano disponibili ad assisterli e a visitarli.

§2. Nel convento della Madonna di Rosario di Scutari sia riservata una parte per l'infermeria della Custodia (cf. CCGG 44; SSGG 22).

Genitori e benefattori

Articolo 19

I genitori di ogni frate siano considerati come genitori di tutti i frati e primi benefattori della Fraternità. Siano sempre accolti con segni di particolare attenzione e affetto. Tale attenzione si pratichi anche verso i benefattori (cf. CCGG 54).

Clausura

Articolo 20

§1. Ogni Fraternità, con l'approvazione scritta del Custode, abbia lo spazio necessario per la vita familiare della Fraternità, cioè la "clausura". Nello stabilire la clausura si tengano in debito conto le attività pastorali, l'adeguato utilizzo dei locali e l'accoglienza soprattutto vocazionale.

dhe të apostullimit të propozuara në nivel Kustodie apo Konference të Ministrave Provinciale (krh. SGJ 23,1).

Neni 17

Kustodi t'i vizitojë të paktën një herë në vit vëllazëritë dhe fretërit, t'i qortojë shpirtërisht dhe t'i ngushëllojë. Të informojë në mënyrë periodike Këshillin e Kustodies dhe fretërit për çështjet kryesore që i përkasin jetës sonë (krh. KGJ 221; SGJ 225,1).

Fretërit e sëmurë

Neni 18

§1. Vëllazëritë le të kujdesen gjithmonë në mënyrë të përshtatshme për fretërit e sëmurë dhe të moshuar. Fretërit e tjerë të jenë të gatshëm për t'u shërbyer dhe vizituar.

§2. Në kuvendin e “Zojës Rruzare” në Shkodër, të përcaktohet një pjesë për infermierinë e Kustodies (krh. KGJ 44; SGJ 22).

Prindërit dhe bamirësit

Neni 19

Prindërit e çdo frati të konsiderohen si prindërit e të gjithë fretërve dhe bamirës të parë të vëllazërisë. Të priten gjithmonë me shenja respekti të veçantë dhe për zemërsie. Ky respekt të ushtrohet edhe ndaj bamirësve (krh. KGJ 54).

Klauzura

Neni 20

§1. Çdo vëllazëri, me miratim të shkruar të kustodit, të ketë hapësirën e nevojshme për jetën familjare të vëllazërisë, domethënë “klauzurën”. Në vendosjen e klauzurës të merren parasysh veprimtaritë pastorale, përdorimi i përshtatshëm i ambienteve dhe sidomos pritja e thirrjeve të reja françeskane.

§2. Per l'ammissione di persone estranee entro i limiti della clausura nei singoli casi è necessaria licenza del guardiano, e se si tratta della dimora di tali persone nella clausura per un tempo prolungato, guardiano, dopo aver sentito parere del capitolo locale, ne chieda l'autorizzazione scritta del Custode (cf. CCGG 47; SSGG 25).

Abito

Articolo 21

I frati portino l'abito francescano come segno di vita francescana, particolarmente negli atti comuni della Fraternità. Se circostanze particolari o necessità pratiche consigliassero l'uso di altre vesti, queste siano semplici e decorose e abbiano un segno che qualifichi l'appartenenza allo stato religioso (cf. CCGG 48; SSGG 26).

Uffici locali

Articolo 22

Il Capitolo locale, nella prima riunione dopo il Congresso capitolare, designi il segretario del capitolo, l'archivista, il cronista, il bibliotecario e l'animatore vocazionale locale (cf. SSGG 28). Nella stessa convocazione si designino anche gli uffici e gli incarichi necessari e utili per la vita della Fraternità locale. Il guardiano notifichi tutte le designazioni al suo Consiglio per l'approvazione.

Ordine Francescano Secolare

Articolo 23

La promozione del laicato francescano sia considerato tra le priorità della pastorale della Fraternità. Pertanto in ogni convento e nelle parrocchie a noi affidate si curi l'istituzione e l'organizzazione preferibilmente dell'OFS e della GIFRA (cf. CCGG 60; 61,2).

Articolo 24

§1. Il Custode, sentito il Consiglio, per poter curare meglio l'assisten-

§2. Për pranimin e personave të jashtëm brenda klauzurës për raste të veçanta nevojitet leja e guardianit, e nëse flitet që këta persona të banojnë brenda klauzurës për një kohë të gjatë, guardiani, pasi të ketë marrë mendimin e kapitullit lokal, të kërkojë autorizimin me shkrim të kustodit (krh. KGJ 47; SGJ 25).

Zhguni

Neni 21

Fretërit ta mbajnë zhgunin si shenjë të jetës françeskane, sidomos në aktet e përbashkëta të vëllazërisë. Nëse rrethana të veçanta apo nevoja praktike këshillojnë përdorimin e veshjeve të tjera, këto të jenë të thjeshta dhe të hijshme dhe të kenë një shenjë që dëfton përkatësinë në gjendjen rregulltare (krh. KGJ 48; SGJ 26).

Shërbesat lokale

Neni 22

Kapitulli lokal, në mbledhjen e parë pas Kongresit të kapitullit, të emërojë sekretarin e kapitullit, arkivistin, kronistin, bibliotekarin dhe animatorin lokal të thirrjeve (krh. SGJ 28). Në të njëjtën mbledhje të caktohen edhe detyrat e nevojshme dhe të dobishme për jetën e vëllazërisë lokale. Guardiani t'ia bëjë të ditura të gjitha emërimet Këshillit të Kustodies për miratim.

Urdhri Françeskan Shekullar

Neni 23

Promovimi i laikatit françeskan të konsiderohet mes prioriteteve të baritores së vëllazërisë. Prandaj në çdo kuvend dhe në famullitë që na janë besuar neve, të kujdesohet themelimi dhe organizmi i OFS-it dhe i RIFRA-s (krh. KGJ 60; 61,2).

Neni 24

§1. Kustodi, pasi të jetë këshilluar me Këshillin e Kustodies, që të mund të

za spirituale e formativa dell'OFS, nomini:

- *un Assistente Custodiale OFS, udita la presidenza dell'OFS;*
- *su proposta del capitolo locale dei frati e approvazione dell'Assistente Custodiale OFS, gli Assistenti delle Fraternità OFS locali;*
- *l'Assistente GIFRA.*

§2. I Frati assistenti dell'OFS seguano la normativa dell'OFS e della Custodia (cf. CCGG 55,3; 60,1; SSGG 29,2).

CAPITOLO IV

Pellegrini e forestieri in questo mondo.

(1 Pt 2,11; RB 6,2)

Rinuncia ai beni

Articolo 25

Per modificare per giusta causa, durante il periodo di professione temporanea, le disposizioni di cui all'art. 74,1 delle Costituzioni Generali, come per porre qualunque atto relativo ai beni temporali, si richiede la licenza scritta del Custode (cf. CCGG 74,2).

Promotori di Giustizia e di Pace

Articolo 26

Come testimoni della pace, i frati siano particolarmente attenti a promuoverla in tutte le sue forme, collaborando con iniziative locali, religiose e civili (cf. CCGG 68; 96).

Articolo 27

I frati si adoperino nel promuovere una mentalità di pace e di giustizia; s'impegnino nella difesa della vita e nella salvaguardia dell'ambiente, nel contesto concreto della Custodia.

kujdeset më mirë për ndihmën shpirtërore dhe formuese të OFS-it, të emërojnë:

- *një Asistent kustodial për OFS-in, pasi të jetë dëgjuar kryesia e OFS-it;*
- *me propozim të kapitullit lokal të fetërve e me pëlqim të Asistentit kustodial të OFS-it, Asistentët e vëllazërive lokale të OFS-it;*
- *Asistentin e RIFRA-s.*

§2. Fretërit asistentë të OFS-it të ndjekin normat e OFS-it dhe të Kustodies (krh. KGJ 53,3; 60,1; SGJ 29,2).

KAPITULLI IV

Shtegtarë dhe të huaj në këtë botë.

(1Pjt 2,11; RrV 6,2)

Heqja dorë nga pasuritë

Neni 25

Për të ndryshuar, me një arsye të drejtë, dispozitat e nenit 74,1 KGJ, për një frat me kushte të përkohshme, siç për të ndërmarrë çdo lloj veprimi që lidhet me pasuritë tokësore, kërkohet leja me shkrim e kustodit (krh. KGJ 74,2).

Nxitës të Drejtësisë dhe të Paqes

Neni 26

Si dëshmitarë të paqes, fretërit të jenë veçanërisht të vëmendshëm për ta nxitur atë në të gjitha format e saj, duke bashkëpunuar me nisma lokale, fetare dhe civile (krh. KGJ 68; 96).

Neni 27

Fretërit të përpiqen për të promovuar një mentalitet paqeje dhe drejtësie; të angazhohen në mbrojtjen e jetës dhe në ruajtjen e mjedisit, në kontekstin konkret të Kustodies.

L'animatore GPIC della Custodia coordini i frati nel raggiungimento di questo scopo tramite un programma triennale o annuale (cf. CCGG 71; SSGG 45,1).

Sostentamento e lavoro

Articolo 28

Nella scelta delle attività i frati evitino ordinariamente quelle che comportano la necessità dell'amministrazione personale o speciale. I casi particolari siano regolati secondo l'art. 100-102 dei presenti Statuti.

Articolo 29

§1. Il lavoro è testimonianza evangelica, servizio sociale ed è la fonte principale di sostentamento dei frati (cf. CCGG 72,1; 76; 78,2; 79,1; SSGG 31).

§2. I frati accettino con umiltà il compenso del lavoro, le pensioni o previdenze sociali, consegnandone l'importo al proprio guardiano ricordando che tutto quanto ricevono viene acquisito per il bene della Fraternità (cf. CCGG 79,2; SSGG 33).

§3. Tutti i frati siano assicurati contro malattie ed infortuni. Spetta al Custode con il consenso del suo Consiglio incaricare il Rappresentante legale per stipulare appositi contratti con le società assicuratrici.

§4. Tutti i frati siano disponibili ai lavori di servizio diretto della Fraternità, secondo le direttive del Capitolo locale e del guardiano, salvaguardando il servizio richiesto dal Consiglio della Custodia o dal Custode (cf. CCGG 79,1; 80; SSGG 32).

Articolo 30

§1. I guardiani abbiano diligente cura di provvedere alle necessità dei frati tenendo in debita considerazione le "convenzioni" con altri enti giuridici, qualora i frati della sua Fraternità fossero in essi impegnati. Nel concedere denaro s'ispirino ad un senso di equilibrio e moderazione (cf. CCGG 237).

§2. I frati rendano conto di quanto hanno ricevuto e speso (cf. CCGG 82).

Delegati DPIK i Kustodies, të koordinojë fretërit në arritjen e këtij qëllimi përmes një programi trevjeçar ose vjetor (krh. KGJ 71; SGJ 45,1).

Mbajtja dhe puna

Neni 28

Në zgjedhjen e aktiviteteve fretërit të shmangin zakonisht ato që kërkojnë nevojën e administrimit personal ose të veçantë. Raste të veçanta të rregullohen sipas neneve 100-102 të këtyre Statuteve.

Neni 29

§1. Puna është dëshmi ungjillore, shërbim shoqëror dhe është burimi kryesor për mbajtjen e fretërve (krh. KGJ 72,1; 76; 78,2; 79,1; SGJ 31).

§2. Fretërit të pranojnë me përvujtëri shpërblimin e punës, pensionet ose sigurimet shoqërore, duke ia dorëzuar shumën guardianit të vet, duke u kujtuar se gjithçka që marrin fitohet për të mirën e vëllazërisë (krh. KGJ 79,2; SGJ 33).

§3. Të gjithë fretërit të jenë të siguruar ndaj sëmundjeve dhe fatkeqësive. I takon kustodit me pëlqimin e Këshillit të Kustodies të ngarkojë Përfaqësuesin ligjor për të lidhur kontrata përkatëse me shoqëritë e sigurimit.

§4. Të gjithë fretërit të jenë të gatshëm për punët e shërbimit kundrejt vëllazërisë, sipas udhëzimeve të Kapitullit lokal dhe të guardianit, duke mos lënë pas dore shërbimet e kërkuara nga Këshilli i Kustodies apo kustodi (krh. KGJ 79,1; 80; SGJ 32).

Neni 30

§1. Guardianët të kenë kujdes të zellshëm për të plotësuar nevojat e fretërve duke mbajtur në konsideratën e duhur “marrëveshjet” me ente të tjera juridike, kur fretërit e vëllazërisë së tij të jenë të angazhuar në to. Në dhënien e parave të frymëzohen nga një ndjenjë maturie dhe mase (krh. KGJ 237).

§2. Fretërit të japin llogari për atë që kanë marrë dhe shpenzuar (krh. KGJ 82).

Articolo 31

Lo stile di vita povero si evidenzia anche nella cura e conservazione delle cose in uso personale e comunitarie (cf. CCGG 72).

Articolo 32

Per accettare legati non perpetui serve l'approvazione del Consiglio Custodiale. Non si concede mai il permesso d'accettare legati perpetui (cf. SSGG 35).

Articolo 33

§1. Prima della professione solenne il candidato deve rinunciare a tutti i beni personali secondo le forme stabilite dalle leggi civili (cf. CCGG 75,3). Dopo la professione, per i beni che gli venissero in eredità, il Custode richiederà un atto valido per il diritto civile e secondo un formulario fornito dalla Curia Custodiale, che destini gli stessi beni a norma del can. 668 §4 del CIC e dell'CCGG 75,1-2.

§2. Per ogni altra ricchezza, che può essere registrata nel nome personale del frate, oppure che lui può possedere nel momento della morte, il frate dopo la professione solenne compili un testamento valido anche di fronte allo stato civile, con il quale lascia tutta la sua ricchezza alla Custodia (cf. can. 668 §3).

Articolo 34

Non è lecito tenere libretti di banca, conti correnti, buoni fruttiferi, ecc. a titolo personale. Se per esigenze di amministrazione civile o ecclesiastica ciò fosse necessario, il frate interessato richieda l'autorizzazione scritta del Custode, il quale, sentito il parere del Consiglio, la concederà a norma dell'art. 101 dei presenti Statuti informando il guardiano della casa dove il frate richiedente dimora.

Automezzi e altri strumenti

Articolo 35

§1. Tutti gli automezzi sono beni in uso della Fraternità; siano pro-

Neni 31

Mënyra e jetës së varfër të kihet parasysh edhe në kujdesin dhe ruajtjen e sendeve në përdorim personal dhe të bashkësisë (krh. KGJ 72).

Neni 32

Për të pranuar “legata” të përkohshme, nevojitet miratimi i Këshillit të Kustodies. Kurrë nuk jepet leje për “legata” të përhershme (krh. SGJ 35).

Neni 33

§1. Para kushteve të përjetshme kandidati duhet të heqë dorë prej të gjitha pasurive personale sipas mënyrave të përcaktuara nga ligjet civile (krh. KGJ 75,3). Mbas kushteve të përjetshme, për pasuritë që mund t'i vijnë në trashëgimi, kustodi do të kërkojë një akt (dokument) të vlefshëm për të drejtën civile dhe sipas një formulari të dhënë nga Kuria Kustodia-le, që t'i kalojë këto pasuri Kustodies sipas CIC 668 §4 dhe të KGJ 75, 1-2.

§2. Për çdo pasuri tjetër, që mund të jetë e regjistruar në emër personal të frtit, apo që mund ta ketë ai në momentin e vdekjes, frati pas kushteve të përjetshme duhet ta shkruajë Testamentin e vlefshëm edhe para ligjit civil, me anë të cilit krejt pasurinë ia lë Kustodies (krh. CIC 668 §3).

Neni 34

Nuk është e lejueshme mbajtja e librezave bankare, llogarive rrjedhëse, bonove fitimprurëse, etj. me titull personal. Po të jetë e nevojshme kjo për nevoja administrimi civil ose kishtar, frati i interesuar të kërkojë autorizimin me shkrim të kustodit, i cili pasi të ketë dëgjuar mendimin e Këshillit të Kustodies, do ta lëshojë atë sipas nenit 101 të këtyre Statuteve, duke e njoftuar guardianin e shtëpisë ku banon frati kërkuar.

Automjetet dhe pasuritë e tjera

Neni 35

§1. Të gjitha automjetet janë pasuri në përdorim të vëllazërisë; të

porzionati numericamente e qualitativamente allo stato di poveri e alle reali esigenze di apostolato.

§2. Ogni acquisto, accettazione in dono, alienazione e demolizione degli automezzi deve essere autorizzato per iscritto dal Consiglio Custodiale, dietro presentazione di richiesta scritta del guardiano firmata dai componenti del Capitolo locale.

§3. Ogni automezzo deve essere intestato all'Ente "Provincia Frančeskane Zoja Nunciatë" e non alla persona fisica.

§4. Quei frati che, in ragione di uno specifico ufficio devono disporre personalmente di un automezzo, abbiano il permesso scritto del Custode e questo sia notificato alla Fraternità d'appartenenza del frate.

§5. Non è lecito ai frati disporre abitualmente di automezzi intestati ad altro Ente o persona fisica. Se per ragioni d'ufficio questo non fosse possibile, il Custode, dietro richiesta scritta dell'interessato, ne dia autorizzazione scritta notificandola alla Fraternità di appartenenza del frate.

§6. In caso di trasferimento di un frate, perché questi porti con sé l'automezzo di cui faceva uso, si richiede l'autorizzazione scritta del Custode, sentite le Fraternità interessate.

Articolo 36

Il Capitolo locale studi, nel contesto della situazione in cui vive la Fraternità, le modalità concrete di condivisione e formuli progetti adeguati proponendo l'uso delle parti non utilizzate dei conventi, dei locali e dei terreni annessi, per le necessità pastorali della Comunità e per quelle dei poveri (cf. CCGG 53). Il Custode, con il consenso del Consiglio, in base ai suddetti progetti stabilirà l'eventuale destinazione di quanto proposto.

Viaggi e vacanze

Articolo 37

§1. Il Custode, dopo la domanda scritta degli interessati, previa consultazione del guardiano locale, può concedere ai frati della Custo-

jenë në raport të duhur për sa i përket numrit dhe cilësisë me gjendjen e të varfërve dhe me nevojat reale të apostullimit.

§2. Çdo blerje, pranim-dhurimi, tjetërsim apo çregjistrim i automjeteve duhet të jetë i autorizuar me shkrim nga Këshilli i Kustodies, pas paraqitjes së kërkesës me shkrim të guardianit e nënshkruar nga anëtarët e Kapitullit lokal.

§3. Çdo automjet duhet të regjistrohet në emër të Entit *Provincia Françeskane* “*Zoja Nunciatë*” dhe jo të personit fizik.

§4. Ata fretër që, për shkak të ndonjë detyre duhet të disponojnë personalisht një automjet, të kenë lejen me shkrim të kustodit dhe kjo t’i njoftohet vëllazërisë, pjesëtar i së cilës është frati.

§5. Nuk u lejohet fretërve të disponojnë zakonisht automjete të regjistruara në emër të një Enti tjetër apo personi tjetër fizik. Po të mos jetë e mundur kjo për arsye detyre, kustodi, pas kërkesës me shkrim të të interesuarit, të japë autorizim me shkrim, duke e njoftuar për këtë vëllazërinë, pjesëtar i së cilës është frati.

§6. Në rast transferimi të një frati, që ky ta marrë me vete automjetin të cilin e përdorte, kërkohet autorizimi me shkrim i kustodit, pasi të jetë këshilluar me vëllazëritë e interesuara.

Neni 36

Kapitulli lokal të studiojë, në kontekstin e gjendjes në të cilën jeton vëllazëria, mënyrat konkrete të bashkëndarjes dhe të formulojë projekte të përshtatshme, duke propozuar përdorimin e pjesëve të papërdorura të kuvendeve, të lokaleve dhe të pronave, për nevojat pastorale të Bashkësisë dhe për ato të të varfërve (krh. KGJ 53). Kustodi, me pëlqimin e Këshillit, në bazë të atyre projekteve të përcaktojë përdorimin e mundshëm.

Udhëtime e pushime

Neni 37

§1. Kustodi, pas kërkesës me shkrim të të interesuarve, pasi që këta kanë marrë pëlqimin e vëllazërisë, mund t’u japë fretërve të Kustodies

dia il permesso di compiere viaggi nell'ambito del territorio del continente europeo e in Terra Santa. Per gli altri continenti, salvo nei casi urgenti, lo può concedere solo con il consenso del suo Consiglio (cf. SSGG 38,2).

§2. Il guardiano può concedere ai frati della sua comunità il permesso di fare viaggi nel territorio della Custodia, e in Kosovo per un tempo non superiore ad un mese (cf. SSGG 38,4).

§3. Le norme sopra scritte valgono anche per i viaggi dei fratelli che esercitano gli incarichi pastorali di Parroco o vicari parrocchiali, tenendo conto delle norme del CIC can. 533 §2; e can. 550 §3, riguardanti la loro assenza dalle parrocchie nelle quali esercitano la cura pastorale.

§4. I fratelli siano moderati nel chiedere i permessi per i viaggi, e non lascino con la facilità le loro case e comunità; quando invece sussiste una vera esigenza e una giusta motivazione, i superiori siano magnanimi nell'accordare i permessi.

Articolo 38

§1. Ciascun frate può disporre di un periodo di vacanze annuali della durata di un mese (30 giorni).

§2. Il Capitolo locale, salvaguardando lo spirito di povertà e le esigenze della Fraternità, stabilirà i turni delle vacanze, provvedendo alle eventuali sostituzioni (cf. SSGG 40).

§3. Eventuali deroghe ai paragrafi 1-2 siano autorizzate per iscritto dal Custode.

Articolo 39

§1. L'Economato Custodiale sostenga le spese di viaggio dei missionari in occasione dell'eventuale rientro annuale nelle Province di origine. Sostenga anche le spese autorizzate dal Custode per altri viaggi all'estero dei frati quando sono per motivi di salute o per le vacanze annuali presso la famiglia.

§2. Il Capitolo locale stabilisca la quota secondo le necessità ragio-

lejen për të bërë udhëtime në territorin e kontinentit evropian dhe në Tokën e Shenjtë. Për kontinentet e tjera, mund ta japë atë vetëm me miratimin e Këshillit të Kustodies, me përjashtim të rasteve urgjente (krh. SGJ 38,2).

§2. Guardiani mund t'u japë fretërve të bashkësisë së tij lejen për të bërë udhëtime në territorin e Kustodies dhe në Kosovë për një kohë jo më shumë se një muaj (krh. SGJ 38,4).

§3. Normat e shkruara më sipër vlejnë edhe për udhëtimet e vëllezërve që ushtrojnë detyrën baritore të famullitarit apo zëvendës famullitarit, duke pasur parasysh normat e CIC 533 §2; e 550 §3, që trajtojnë mungesën e tyre prej famullive në të cilat ushtrojnë kujdesin baritor.

§4. Vëllezërit të jenë të moderuar në kërkimin e lejeve për të udhëtuar, e të mos lënë me lehtësi shtëpitë e tyre e bashkësitë; kur të jetë ndonjë nevojë e vërtetë dhe motiv i drejtë, eprorët të jenë bujarë në dhënien e lejeve.

Neni 38

§1. Secili frat ka të drejtë të ketë një periudhë pushimesh vjetore me kohëzgjatje një muaj (30 ditë).

§2. Kapitulli lokal, duke ruajtur shpirtin e varfërisë dhe kërkesat e vëllazërisë, do të përcaktojë radhët e pushimeve, dhe do të garantojë zëvendësimet e nevojshme (krh. SGJ 40).

§3. Ndryshime të mundshme të paragrafëve 1-2 të autorizohen me shkrim nga kustodi.

Neni 39

§1. Ekonomati kustodial t'i mbulojë shpenzimet e udhëtimit të misionarëve me rastin e kthimit të mundshëm një herë në vit në Provincat e origjinës. Të mbulojë edhe shpenzimet e autorizuar nga kustodi për udhëtime të tjera jashtë shtetit të fretërve kur janë për motive mjekësore apo pushimet vjetore pranë familjes.

§2. Kapitulli lokal të përcaktojë shumën e të hollave sipas nevojave

nevoli e le possibilità concrete di ciascuna Fraternità per le vacanze di ciascun frate.

CAPITOLO V

Per questo Dio vi mandò per il mondo intero.

(LOrd 9)

Principi generali

Articolo 40

Consapevoli che la comunione fraterna è il modo e la condizione principale dell'evangelizzazione, le attività stabili, richieste da altri soggetti, dopo il Congresso Capitolare, che non sono contrari agli impegni già presi, prima di essere accettati devono essere approvati dal Custode. La Fraternità Custodiale favorisce l'inserimento dei frati negli organismi ecclesiali e civili affinché approfondiscano determinati problemi legati al loro specifico apostolato.

Articolo 41

Nell'accettare e disporre i frati per un nuovo servizio missionario, il governo della Custodia, non autorizzi presenze formate da un solo frate.

Missione tra i cattolici

Articolo 42

§1. I frati siano preparati a sostenere sia l'ordinaria pastorale parrocchiale, sia una pastorale nelle zone periferiche e abbandonate.

§2. Nella conduzione delle parrocchie affidate ai frati si evidenzii lo stile francescano di fraternità e minorità.

Articolo 43

Nelle parrocchie affidate alla Custodia si organizzino almeno una

të arsyeshme dhe mundësive konkrete të vëllazërisë për pushimet e secilit frat.

KAPITULLI V

Për këtë Hyji ju dërgoi në mbarë botën.

(LU 9)

Parime të përgjithshme

Neni 40

Të vetëdijshëm që bashkimi vëllazëror është forma e parë dhe kushti kryesor i ungjillëzimit, aktivitetet e vazhdueshme, të kërkuara nga subjektet e tjera, pas Kongresit kapitullor, që nuk janë në kundërshtim me detyrat e caktuara prej tij, përpara se të pranohen duhet të miratohen nga kustodi. Vëllazëria kustodiale nxit përfshirjen e fretërve në organizmat kishtarë dhe civilë, ku të analizojnë probleme të caktuara që lidhen me apostullimin e tyre specifik.

Neni 41

Në pranimin e një shërbimi të ri misionar dhe në caktimin e fretërve për këtë shërbim, Këshilli i Kustodies të mos autorizojë prani të formuara nga një frat i vetëm.

Misioni mes katolikëve

Neni 42

§1. Fretërit të jenë të përgatitur dhe të gatshëm për të përballuar qoftë baritoren e zakonshme të famullisë, qoftë një baritore në zonat periferike dhe të braktisura.

§2. Në drejtimin e famullive që u janë besuar fretërve, të vihet në dukje mënyra françeskane e vëllazërisë si fretër minorë.

Neni 43

Në famullitë e besuara Kustodies të organizohen të paktën një herë

volta all'anno le giornate di spiritualità francescana, la via crucis, con particolare riferimento ai giovani, ed ai poveri.

Articolo 44

§1. Nelle Fraternità, alle quali è affidato il ministero parrocchiale, ogni frate sia corresponsabile con il Parroco nelle attività pastorali, nel rispetto dei rispettivi incarichi.

§2. Nel Capitolo locale, ogni anno, il Parroco presenti il programma pastorale della Parrocchia, una copia venga mandata alla Curia Custodiale.

§3. Nelle Parrocchie affidate ai frati, sia proposta la spiritualità francescana e la partecipazione alle diverse espressioni del movimento francescano.

Articolo 45

Le questioni riguardanti la vita e l'attività della Comunità religiosa in rapporto alla Comunità parrocchiale siano regolate dal Consiglio della Custodia secondo la convenzione con le Diocesi e sentiti gli interessati (cf. SSGG 57,2).

Articolo 46

I frati, sia i missionari come gli scritti alla Custodia, s'impegnino a conoscere gli usi locali e consuetudini del posto, per un operare più fruttuoso e qualitativo nella cultura del luogo.

***Missione in senso ecumenico
e di dialogo interreligioso***

Articolo 47

Tenendo presente la diversità delle religioni nel territorio della Custodia, i frati siano aperti verso la conoscenza e la collaborazione interreligiosa, impegnandosi concretamente nel campo Ecumenico e nel dialogo con l'Islam.

në vit ditët e përshpirtërisë françeskane, udha e Kryqit me referim të veçantë për të rinjtë dhe të varfrit.

Neni 44

§1. Në vëllazëritë, të cilave u është besuar mbarështimi i famullisë, çdo frat të jetë bashkëpërgjegjës me famullitarin në veprimtaritë pastorale, në respektim të detyrave përkatëse.

§2. Në Kapitullin lokal, çdo vit, famullitari të paraqesë programin pastoral të famullisë, një kopje t'i dërgohet Kuries Kustodiale.

§3. Në famullitë që u janë besuar fretërve, të propozohet përshpirtëria françeskane dhe pjesëmarrja në shprehjet e ndryshme të familjes françeskane.

Neni 45

Çështjet që lidhen me jetën dhe veprimtarinë e bashkësisë rregulltare në lidhje me famullinë, të rregullohen nga Këshilli i Kustodies sipas marrëveshjes me dioqezat dhe pasi të jenë dëgjuar të interesuarit (krh. SGJ 57,2).

Neni 46

Fretërit, si misionarë ashtu edhe ata që i përkasin Kustodies, të angazhohen për t'i njohur traditat dhe zakonet e vendit, për një veprim më të frytshëm e cilësor në kulturën e vendit.

***Misioni në kuptimin ekumenik
dhe të dialogut ndërfaqet***

Neni 47

Duke pasur parasysh larminë fetare në territorin e Kustodies, fretërit të jenë të hapur ndaj njohjes dhe bashkëpunimit ndërfaqet, duke u angazhuar konkretisht në fushën e ekumenizmit dhe të dialogut me Islamin.

Missione come promozione umana e culturale

Articolo 48

§1. I frati spinti dall'esempio di san Francesco mostrino particolare cura verso i poveri e gli abbandonati. In eventuali emergenze sociali s'impegnino concretamente mettendo a disposizione luoghi, mezzi e personale necessario.

§2. La Custodia s'impegni nella cura spirituale e corporale dei bambini e delle persone con bisogni particolari di sviluppo, sostenendo le istituzioni relative.

§3. Seguendo l'antica tradizione dei frati in Albania si provveda che in ogni nostra Chiesa conventuale ci sia una cassetta, per il Pane di Sant'Antonio e il guardiano, o un frate da lui delegato, vigili che le offerte in essa raccolte, o donate per i poveri in altre vie, siano totalmente devolute in favore dei bisognosi, appuntando tutto in un registro particolare. Quando la somma va oltre le competenze del guardiano, si chieda il consenso del Capitolo locale. Il guardiano direttamente o tramite il frate delegato informi la comunità delle opere di beneficenza e presenti il registro ai frati per firmarlo nel capitolo locale.

Articolo 49

§1. A livello di Custodia, presso il convento di San Francesco a Scutari sussistono le seguenti entità regolate da Statuti peculiari, approvati dal Consiglio della Custodia:

- 1. La Biblioteca "Át Gjergj Fishta"**
- 2. La Libreria "Át Gjergj Fishta"**
- 3. La casa editrice "Botimet Françeskane"**
- 4. La rivista "Hylli i Dritës"**
- 5. L'associazione culturale "Illyricum"**
- 6. Il pane di Sant'Antonio**

§2. Ogni Fraternità custodisca e accresca il patrimonio culturale e dove è possibile fondando biblioteche, musei, e associazioni culturali locali. Bisogna creare un registro d'inventario per questo patrimonio.

Misioni si promovim njerëzor dhe kulturor

Neni 48

§1. Fretërit nën shembullin e shën Françeskut le të tregojnë kujdes të veçantë ndaj të varfërve dhe të braktisurve. Në rast të emergjencave sociale të angazhohen me veprimtari konkrete duke vënë në dispozicion vendet, mjetet dhe personelin e nevojshëm.

§2. Kustodia të angazhohet në përkujdesjen shpirtërore e trupore të fëmijëve dhe të personave me nevoja të veçanta në zhvillim, duke mbështetur institucionet përkatëse.

§3. Sipas traditës së lashtë të fretërve në Shqipëri të vendoset në çdo kishë pranë kuvendeve tona një arkë për “Bukën e Shna Ndout” dhe guardiani, ose një frat i deleguar prej tij, të mbikëqyrë që ofertat e mbledhura në të, ose të dhuruara për të varfrit në rrugë të tjera, të jepen krejtësisht në favor të nevojtarëve, duke shënuar çdo gjë në një regjistër të veçantë. Kur kalon shumën në kompetencë të guardianit, të merret pëlqimi i kapitullit lokal. Guardiani drejtpërdrejt ose përmes fratit të deleguar të informojë bashkësinë për veprat e bamirësisë dhe t’u paraqesë regjistrin fretërve për ta firmosur në kapitullin lokal.

Neni 49

§1. Në nivel Kustodie në kuvendin e Shën Françeskut në Shkodër ekzistojnë këto ente të rregulluara sipas Statuteve të veçanta, të miratuara nga Këshilli i Kustodies:

1. *Biblioteka “At’ Gjergj Fishta”*
2. *Libraria “At’ Gjergj Fishta”*
3. *Shtëpia botuese “Botimet Françeskane” (BF)*
4. *Revista “Hylli i Dritës”*
5. *Shoqëria kulturore “Illyricum”*
6. *Buka e Shna Ndout*

§2. Çdo kuvend të kujdeset në ruajtjen dhe rritjen e pasurive kulturore dhe ku është e mundur të themelohen biblioteka, muze dhe shoqëri kulturore lokale. Duhet të krijohet një regjistër për inventarizimin e këtyre pasurive.

CAPITOLO VI

Devono desiderare di avere lo Spirito del Signore e le sue opere.

(RB 10,8)

Ratio Formationis

Articolo 50

Spetta al Segretariato per la formazione e per gli studi, redigere la “Ratio formationis della Custodia”. La Ratio formationis dopo la previa approvazione dal Consiglio della Custodia insieme al voto dell’Assistente vengano mandate al Ministro Generale per la ratifica (cf. SSGG 81,3).

Formazione permanente

Articolo 51

§1. La Formazione permanente è un dovere di tutti i frati. Il Custode e i guardiani sono gli animatori primi e indispensabili delle Fraternità, coadiuvati dai rispettivi Capitoli.

§2. Il Custode con il Consiglio, su indicazione del moderatore per la formazione permanente, elabori e approvi il programma annuale di formazione permanente (cf. SSGG 86,1).

§3. I frati nei primi cinque anni di professione solenne abbiano una specifica proposta formativa.

Responsabili della formazione

Articolo 52

§1. Il Segretario per la formazione e per gli studi, il Moderatore della formazione permanente, l’Animatore Custodiale delle vocazioni, il Rettore del Seminario minore francescano, i maestri di formazione, l’Accompagnatore ai Ministeri e agli Ordini sacri sono designati dal Congresso capitolare e, fuori Congresso, dal Custode con il suo Consiglio (cf. SSGG 88,1).

KAPITULLI VI

Duhet të dëshirojnë të kenë Shpirtin e Zotit dhe veprat e tija të shenjta.

(RrV 10,8)

Ratio Formationis

Neni 50

I takon Sekretariatit për formim e studim, të përpilojë *Ratio formationis të Kustodies*. *Ratio formationis* pas miratimit paraparak të Këshillit të Kustodies, së bashku me mendimin e Asistentit t'i dërgohen Kuries Gjenerale për ratifikim (krh. SGJ 81,3).

Formimi i vazhdueshëm

Neni 51

§1. Formimi i vazhdueshëm është një detyrë e të gjithë fretërve. Kustodi dhe guardianët janë animatorët e parë të vëllazërisë, të ndihmuar prej Kapitujve përkatës.

§2. Kustodi me Këshillin e Kustodies, me sugjerim të moderatorit për formimin e vazhdueshëm, përpunon dhe miraton programin vjetor të Formimit të vazhdueshëm (krh. SGJ 86,1).

§3. Fretërit në pesë vitet e para pas kushteve të përgjeshme të kenë një plan formimi të veçantë.

Përgjegjësit e formimit

Neni 52

§1. Sekretari për formimin dhe studimet, Moderator i formimit të vazhdueshëm, Animatori kustodial i thirrjeve, Rektori i Seminarit Minor françeskan, mësuesit e formimit, Shoqëruesi në Detyrat dhe në Urdhurat e shenjtë emërohen nga Kongresi kapitullor dhe, jashtë Kongresit, nga kustodi me Këshillin e Kustodies (krh. SGJ 88,1).

§2. Perché la formazione sia organica, graduale e coerente, il Segretario per la formazione e per gli studi, oltre che dai frati indicati nell'art. 82,1 degli Statuti Generali, sia composto anche dall'Accompagnatore ai Ministeri ed agli Ordini sacri.

Articolo 53

Le competenze del Segretario per la formazione e per gli studi, del Moderatore della Formazione permanente, dell'Animatore Custodiale delle vocazioni, del Rettore del Seminario minore, dei maestri di formazione, dell'Accompagnatore ai Ministeri e agli Ordini sacri, sono specificate nella "Ratio formationis della Custodia" (cf. SSGG 81).

Articolo 54

§1. Nelle case di formazione l'Equipe dei formatori (Coetus formatum) è composto dal maestro, dal guardiano, dal vicemaestro (se è stato designato) e da eventuali altri frati della comunità scelti dal Custode, sentito il suo Consiglio (cf. SSGG 88,2).

§2. L'Equipe dei formatori della casa formativa è presieduta dal maestro e viene da lui convocato con frequenza regolare almeno una volta all'anno. Il maestro, o il segretario designato, rediga il verbale di ogni riunione.

§3. Almeno una volta all'anno si tenga una riunione dell'Equipe dei formatori aperta a tutta la Fraternità locale, soprattutto in vista della valutazione dei candidati nelle varie tappe. In questo incontro il maestro presenta la sua relazione e si riceve il parere della comunità formativa tramite il voto.

§4. I compiti dell'Equipe dei formatori sono indicati nella "Ratio formationis della Custodia".

Pastorale vocazionale

Articolo 55

§1. La natura e le finalità della Pastorale vocazionale sono indicate nella "Ratio formationis della Custodia".

§2. Që formimi të jetë organik, gradual dhe koherent, Sekretariati për formimin dhe për studimet, përveç nga fretërit e përcaktuar nga neni 82,1 i Statuteve Gjenerale, të përbëhet edhe nga Shoqëruesi në Detyrat dhe në Urdhrat e shenjtë.

Neni 53

Kompetencat e Sekretarit për formimin dhe studimet, e Moderato-rit të formimit të vazhdueshëm, e Animatorit kustodial të thirrjeve, e Rektorit të Seminarit minor, e mësuesve të formimit, e Shoqëruesit në Detyrat dhe në Urdhrat e shenjtë janë të përcaktuara qartë te *Ratio formationis e Kustodies* (krh. SGJ 81).

Neni 54

§1. Në shtëpitë e formimit Trupi formues (Coetus formatorum) përbëhet nga mësuesi, guardiani, zëvendës mësuesi (nëse është emëruar) dhe nga fretër të tjerë të mundshëm të bashkësisë, të zgjedhur nga kustodi, pasi të jetë këshilluar me Këshillin e tij (krh. SGJ 88,2).

§2. Trupi Formues i shtëpisë së formimit kryesohet nga mësuesi dhe thirret prej tij në mënyrë të rregullt të paktën një herë në vit. Mësuesi, apo sekretari i emëruar, të hartojë procesverbalin e çdo takimi.

§3. Të paktën një herë në vit të mbledhet Trupi Formues me të gjithë fretërit me kushte të përjetshme të vëllazërisë lokale, sidomos për vlerësimin e kandidatëve në etapa të ndryshme. Në këtë takim mësuesi paraqet relacionin e vet dhe merr mendimin e bashkësisë formuese përmes votimit.

§4. Detyrat e Trupit Formues janë të përcaktuara te *Ratio formationis e Kustodies*.

Baritorja e thirrjeve

Neni 55

§1. Natyra dhe qëllimi i Baritores së thirrjeve janë të përcaktuara te *Ratio formationis e Kustodies*.

§2. L'organizzazione e le attività della Pastorale vocazionale sono indicate nel programma pastorale vocazionale, così come indicato nella "Ratio formationis della Custodia" (cf. SSGG 89,2).

Articolo 56

Ogni Fraternità locale, secondo le proprie possibilità, s'impegna ad essere comunità di prima accoglienza vocazionale. Curi in modo particolare la preghiera per le vocazioni.

Il seminario minore francescano

Articolo 57

§1. La sede del Seminario minore francescano è presso un convento della Custodia designato dal Custode dopo aver sentito il parere del suo Consiglio e dell'Assistente.

§2. La Ratio formationis della Custodia regola la vita del Seminario Minore francescano.

Il postulato

Articolo 58

§1. La sede del Postulato è presso un convento della Custodia designato dal Custode sentito il parere del suo Consiglio e dell'Assistente.

§2. Ammettere un candidato al postulato spetta al Custode, e il tempo di postulato perduri non meno di un anno (cf. SSGG 90, 1 e 3).

Il Custode, sentito il parere del suo Consiglio e del maestro, può in singoli casi prolungare esso fino a due anni.

La Ratio formationis della Custodia regola la vita del Postulato.

Noviziato

Articolo 59

§1. La sede della casa di formazione del Noviziato è in un convento della Custodia appositamente eretta dal Ministro Generale.

§2. Organizimi dhe aktivitetet e Baritores së thirrjeve përcaktohen te programi baritor i thirrjeve, siç është përcaktuar te *Ratio formationis e Kustodies* (krh. SGJ 89,2).

Neni 56

Çdo vëllazëri lokale, sipas mundësive të veta, të angazhohet si bashkësi e pritjes së parë të thirrjeve. Të kultivojë në mënyrë të veçantë lutjen për thirrjet.

Seminari i vogël françeskan

Neni 57

§1. Selia e Seminarit të vogël françeskan është pranë një kuvendi të Kustodies të caktuar prej kustodit, pasi të jetë këshilluar me Këshillin e Kustodies dhe me Asistentin.

§2. *Ratio formationis e Kustodies* organizon jetën e Seminarit Minor françeskan.

Postulandati

Neni 58

§1. Selia e Postulandatit është pranë një kuvendi të Kustodies, të caktuar prej kustodit, pasi të jetë këshilluar me Këshillin e tij dhe Asistentin.

§2. Pranimi i një kandidati në postulandat i takon kustodit, koha e postulandatit zgjat jo më pak se një vit (krh. SGJ 90,1 e 3).

Kustodi pasi merr mendimin e Këshillit të tij e të mësuesit, mundet në raste të veçanta ta zgjasë atë deri në dy vjet.

Ratio formationis e Kustodies organizon jetën e Postulandatit.

Noviciati

Neni 59

§1. Selia e shtëpisë së formimit të Noviciatit është në një kuvend të Kustodies të ngritur posaçërisht nga Ministri Gjeneral.

§2. Il postulante che ha fatto la domanda, viene ammesso al Noviziato dal Ministro Generale, rispettivamente dal Custode con il consenso dell'Assistente (cf. SSGG 94,1), sentito il parere del Consiglio della Custodia e dopo aver esaminato la rispettiva relazione del maestro e del Coetus formatorum.

§3. La Ratio formationis della Custodia regola la vita del Noviziato.

Professione temporanea

Articolo 60

§1. La sede della casa di formazione dei frati professi temporanei è presso un convento della Custodia designato dal Custode dopo aver sentito il parere del suo Consiglio e dell'Assistente.

§2. Alla fine del Noviziato il candidato che è giudicato idoneo, deve presentare una domanda per essere ammesso alla professione temporanea. Spetta al Ministro Generale, o al Custode con delega del Ministro Generale oppure con il consenso dell'Assistente, ammettere il novizio alla prima professione ed essa ricevere (cf. SSGG, 94,1; 103,3).

§3. Prima della professione temporanea il novizio faccia gli esercizi spirituali che durino almeno 5 giorni.

§4. Il maestro dei frati professi temporanei, sentito l'Equipe dei formatori, trasmetta al Custode una relazione sui singoli, una volta all'anno (cf. SSGG 107,1).

§5. Il periodo della professione temporanea è stabilito da un minimo di quattro anni a un massimo di sei anni (cf. SSGG 104,1).

La professione solenne e gli Ordini Sacri

Articolo 61

Il Custode, con l'approvazione del Consiglio della Custodia e dell'Assistente, dopo aver ricevuto la domanda del candidato per la professione solenne, esaminata la relazione scritta del maestro, ascoltato il Coetus Formatorum, e la Fraternità formativa, se lo riterrà idoneo, accetti la sua

§2. Postulanti që ka bërë kërkesën, pranohet në Noviciat nga Ministri Gjeneral, ose nga kustodi me pëlqimin e Asistentit (krh. SGJ 94,1), pasi ka dëgjuar mendimin e Këshillit të Kustodies e pasi të kenë shqyrtuar relacionin përkatës të mësuesit dhe të Coetus formatorum.

§3. *Ratio formationis e Kustodies* organizon jetën e Noviciatit.

Kushtet e përkohshme

Neni 60

§1. Selia e shtëpisë së formimit të fretërve me kushte të përkohshme është pranë një kuvendi të Kustodies të caktuar prej kustodit, pasi të jetë këshilluar me Këshillin e tij dhe Asistentin.

§2. Në përfundim të Noviciatit kandidati që gjykohet i përshtatshëm, duhet të paraqesë një kërkesë për të bërë kushtet e përkohshme. I takon Ministrin Gjeneral, ose kustodit me delegim të Ministrin Gjeneral ose me pëlqimin e Asistentit, të kalojë novicin për kushtet e para dhe ato t'i pranojë (krh. SGJ, 94,1; 103,3).

§3. Para kushteve të para novici duhet të bëjë ushtrimet shpirtërore, që duhet të zgjasin të paktën 5 ditë.

§4. Mësuesi i fretërve me kushte të përkohshme, pasi të dëgjojë Trupin formues, t'i dërgojë kustodit një relacion për secilin në veçanti një herë në vit (krh. SGJ 107,1).

§5. Kohëzgjatja e kushteve të përkohshme është e përcaktuar nga një minimum prej katër vitesh deri në një maksimum prej gjashtë vitesh (krh. SGJ 104,1).

Kushtet e përjetshme dhe Urdhrat e shenjtë

Neni 61

Kustodi, me miratimin e Këshillit të Kustodies dhe të Asistentit, pasi të marrë kërkesën e kandidatit për kushtet e përjetshme, pasi të shqyrtojë relacionin e shkruar të mësuesit dhe të dëgjojë *Coetus Formatorum* dhe vëllazërinë formuese, nëse e sheh të përshtatshëm, ta pranojë kërkesën,

domanda inviando al Ministro Generale la richiesta con la raccomandazione che il candidato venga ammesso alla professione solenne, o lo ammetta lui stesso se ha l'autorizzazione dell'Assistente (cf. SSGG 107,3).

Articolo 62

§1. La Ratio formationis della Custodia stabilisca quanto risulta necessario per la preparazione e formazione dei candidati agli Ordini Sacri, e dovrà essere conforme all'esigenze tanto del diritto universale che della legislazione dell'Ordine dei frati minori.

§2. Il Custode con l'approvazione del Consiglio della Custodia e dell'Assistente, dopo aver ricevuto la domanda del candidato agli Ordini sacri, esaminata la relazione scritta dell'accompagnatore agli Ordini e dopo aver sentito la sua Fraternità e il parroco dove ha svolto il ministero nell'ultimo anno, se lo riterrà idoneo lo ammette agli Ordini sacri.

Formazione culturale e promozione degli studi

Articolo 63

§1. La Custodia oltre agli studi istituzionali obbligatori, promuova la formazione culturale e gli studi superiori dei frati, con particolare attenzione alle scienze teologiche e umane.

§2. A questo scopo si avvalga d'istituti universitari, sia ecclesiastici che civili, con sede in Albania o all'estero.

Abbandono dell'Ordine

Articolo 64

Per quanto concerne la separazione dei membri dall'Ordine, sia per i professi di voti temporanei, sia per la concessione dell'indulto di escaustrazione sia del definitivo abbandono dell'Ordine, ed anche ciò che concerne la dimissione dei frati dall'Ordine, si proceda secondo le norme del diritto universale della Chiesa (can. 686-707) e delle norme degli Statuti Generali dell'Ordine (art. 263-271).

duke i dërguar Ministrit Gjeneral kërkesën me rekomandimin që kandidati të pranohet në kushtet e përjetshme, ose ta pranojë ai vetë nëse ka autorizimin e Asistentit (krh. SGJ 107,3).

Neni 62

§1. *Ratio formationis e Kustodies* përcakton çka nevojitet për përgatitjen dhe formimin e kandidatëve për Urdhrat e Shenjtë, e duhet të jetë në përputhje me nevojat si të së drejtës universale e po ashtu të legjislacionit të Urdhrit të Fretërve Minorë.

§2. Kustodi, me miratimin e Këshillit të Kustodies dhe të Asistentit, pasi të marrë kërkesën e kandidatit për Urdhrat e Shenjtë dhe pasi të shqyrtojë relacionin e shkruar të Shoqëruesit në Urdhrat e Shenjtë dhe pasi të dëgjojë vëllazërinë e tij dhe famullitarin ku ai ka ushtruar shërbesën gjatë vitit të fundit, nëse e sheh të arsyeshme ta pranojë në Urdhrin e Shenjtë.

Formimi kulturor dhe nxitja e studimeve

Neni 63

§1. Kustodia, përveç studimeve institucionale të detyrueshme, e nxit formimin kulturor dhe studimet e larta të fretërve, me vëmendje të veçantë për shkencat teologjike dhe humane.

§2. Për këtë qëllim të përdorë Institutet universitare, si kishtare si civile, me qendër në Shqipëri ose jashtë shtetit.

Braktisja e Urdhrit

Neni 64

Për sa i përket ndarjes së anëtarëve nga Urdhri, qofshin me kushte të përkohshme, qofshin për lejen e eksklaustrimit, qofshin me braktisjen përfundimtare të Urdhrit, edhe ajo që i përket largimit të fretërve nga Urdhri, të ndiqen normat e së drejtës universale të Kishës (kan. 686-707) e të normave të Statuteve Gjenerale të Urdhrit (nenet 263-271).

CAPITOLO VII

I frati siano tenuti a obbedire a frate Francesco e ai suoi successori.

(RB 1,3)

TITOLO I

Il Capitolo Custodiale

Articolo 65

§1. Il Custode, circa sei mesi prima che scada il suo mandato, preavvisi il Ministro Generale perché si provveda a quanto richiesto per la celebrazione del Capitolo Custodiale elettivo.

§2. La Visita canonica del Ministro Generale o del suo Assistente, come pure di un eventuale Visitatore Generale, verrà ordinariamente annunciata alle Fraternità con un congruo anticipo, secondo un calendario e un itinerario concordato con il Consiglio della Custodia.

§3. Ciascun guardiano curi che siano pronti per la Visita i Registri delle SS. Messe, dell'Amministrazione, i Verbali dei Capitoli, il libro delle Cronache e il Registro delle Visite.

Tutti i frati siano presenti nella Casa durante la Visita per gli incontri con il Ministro Generale o l'Assistente o il Visitatore Generale (cf. CCGG 221,2).

Articolo 66

Il visitatore insieme al Custode e il Consiglio della Custodia, sentito l'Assistente, nominerà il Segretario del Capitolo con il compito di coordinare la preparazione, secondo le indicazioni del Consiglio stesso e coinvolgendo con gli strumenti più idonei tutti i frati della Custodia (cf. SSGG 167).

Articolo 67

§1. Sono tenuti a presentare una relazione al Capitolo: il Custode sulla vita e l'attività della Custodia, il Moderatore Custodiale per la Formazione Perma-

KAPITULLI VII

Fretërit e kanë për detyrë t'i binden fra Françeskut dhe pasardhësve të tij.

(RrV 1,3)

TITULLI I

Kapitulli Kustodial

Neni 65

§1. Kustodi së paku gjashtë muaj para se të mbarojë mandati i tij, ta paralajmërojë Ministrin Gjeneral që të kujdeset për çka është e nevojshme për mbajtjen e Kapitullit Kustodial zgjedhor.

§2. Vizita kanonike e Ministrit Gjeneral ose e Asistentit të tij, si edhe e një Vizitatori të mundshëm gjeneral, duhet t'u kumtohet vëllazërive me kohë sipas një kalendari dhe një itinerari të vendosur me marrëveshje me Këshillin e Kustodies.

§3. Secili guardian le të kujdeset që për Vizitën Kanonike të jenë gati Regjistrat e Meshëve të shenjta, Regjistrat e Ekonomisë, Procesverbalet e Kapituujve, Libri i Kronikave.

Regjistri i Vizitave. Të gjithë fretërit të jenë të pranishëm në kuvend gjatë Vizitës Kanonike për takime me Ministrin Gjeneral ose Asistentin ose Vizitorin Gjeneral (krh. KGJ 221,2).

Neni 66

Vizitatori së bashku me kustodin dhe me Këshillin e Kustodies, pasi të jenë këshilluar me Asistentin, do të emërojë Sekretarin e Kapitullit me detyrën për të koordinuar përgatitjen, sipas udhëzimeve të vetë Këshillit dhe duke i përfshirë me mjetet më të përshtatshme të gjithë fretërit e Kustodies (SGJ 167).

Neni 67

§1. Kanë për detyrë të paraqesin një relacion në Kapitull: Kustodi mbi jetën dhe veprimtarinë e Kustodies, Moderatori kustodial për

nente, il Segretario per la Formazione e gli Studi, l'Animatore Vocazionale, l'Assistente Custodiale OFS, l'Economo Custodiale, il presidente della commissione sulla cultura, l'Archivista Custodiale, il Segretario per la Missione ed Evangelizzazione, ed altri indicati eventualmente dal Presidente del capitolo.

§2. I guardiani invieranno una Relazione riguardante i fatti notevoli del triennio su uno schema indicato dal Consiglio della Custodia, gli inventari dei beni artistici e di culto nonché degli oggetti preziosi tanto della Casa che della Chiesa e il resoconto economico triennale, sottoscritti dal Capitolo locale.

§3. Il tempo d'invio alla Curia Custodiale e il periodo che devono consegnarsi dette relazioni verranno stabiliti dal Consiglio col beneplacito dell'Assistente.

Designazione dei candidati all'ufficio di Custode

Articolo 68

Nella fase preparatoria e a tempo debito il Presidente del Capitolo indica le votazioni per la designazione dei candidati all'ufficio di Custode; a tal fine faccia pervenire ai frati votanti le relative schede, autenticate col sigillo della Custodia e con l'elenco dei frati che godono di voce passiva, e determini il tempo e le altre modalità per la riconsegna delle schede.

Articolo 69

§1. Il numero dei candidati da designare all'ufficio di Custode è di tre.

§2. La designazione si effettua mediante due votazioni a maggioranza relativa: la prima è orientativo-selettiva e il suo esito deve essere comunicato subito ai frati della Custodia; la seconda è designativa e indicherà i tre candidati con maggior numero di voti ottenuti, da presentare al Ministro Generale. L'esito di quest'ultimo scrutinio non sarà pubblicato.

Articolo 70

§1. Nelle due votazioni hanno diritto di voto tutti i frati Professi solenni, eccetto coloro che sono privati di voce attiva a norma del diritto.

Formimin e vazhdueshëm, Sekretari për formim e studim, Animatori i thirrjeve, Asistenti kustodial OFS, Ekonomi kustodial, Përgjegjësi i komisionit për kulturë, Arkivisti kustodial, Sekretari për mision e ungjillëzim dhe të tjerë të sugjeruar nga Presidenti i Kapitullit.

§2. Guardianët do të dërgojnë një relacion në lidhje me faktet e rëndësishme të trevjeçarit sipas një skeme të sugjeruar nga Këshilli i Kustodies, inventarët e pasurive artistike dhe të kultit si dhe të sendeve të çmueshme, si të Shtëpisë, ashtu edhe të Kishës dhe Relacionin ekonomik trevjeçar, të nënshkruar nga kapitulli lokal.

§3. Koha e dërgimit në Kurien Kustodiale dhe periudha që duhet të përfshijnë relacionet e lartpërmendura do të përcaktohen nga Këshilli me miratimin e Asistentit.

Emërimi i kandidatëve në detyrën e kustodit

Neni 68

Në fazën përgatitore dhe në kohën e duhur Presidenti i Kapitullit shpall votimet për emërimin e kandidatëve në detyrën e kustodit; për këtë qëllim t'u çojë fretërve votues skedat përkatëse, të autentifikuara me vulën e Kustodies dhe me listën e fretërve që gëzojnë të drejtën e votës pasive, dhe të përcaktojnë kohët dhe modalitetet e tjera për rikthimin e skedave.

Neni 69

§1. Numri i kandidatëve për t'u emëruar në detyrën e kustodit është tre.

§2. Emërimi kryhet me anë të dy votimeve me shumicë relative: i pari është orientues-përzgjedhës dhe rezultati i tij duhet t'u komunikohet menjëherë fretërve të Kustodies; i dyti është përcaktues dhe do të tregojë tre kandidatët me numrin më të madh të votave të marra për t'ia paraqitur Ministrit Gjeneral. Rezultati i këtij votimi të fundit nuk do të publikohet.

Neni 70

§1. Në dy votimet kanë të drejtë vote të gjithë fretërit me kushtet e përgjeshme, përveç atyre që u është hequr e drejta e votës aktive sipas të drejtës.

§2. Nella prima votazione possono essere votati tutti i frati in possesso dei requisiti e delle qualità stabiliti dal diritto. Ciascun frate, per la validità, potrà esprimere al massimo tre preferenze.

§3. Nella seconda votazione possono essere votati soltanto i cinque frati che nella prima hanno ottenuto il maggior numero dei voti. Ogni frate potrà esprimere, per la validità, una sola preferenza.

Articolo 71

§1. Le schede dovranno tornare al Presidente del Capitolo nel tempo e nelle modalità da lui stabilite per la loro validità.

§2. Lo scrutinio delle schede nella prima votazione è fatto dal Presidente del Capitolo e da due scrutatori nominati dal medesimo tra i frati professi solenni della Custodia. Lo scrutinio delle schede nella seconda votazione è fatto dal Presidente del Capitolo in Curia Generalizia a Roma con altri scrutatori, che non sono membri della Custodia.

Designazione dei candidati all'ufficio dei Consiglieri della Custodia

Articolo 72

§1. Nella distribuzione delle schede per la votazione di candidati per l'ufficio dei Consiglieri della Custodia, si osservino le norme dell'articolo 70 di questi Statuti.

§2. I candidati per Consiglieri Custodiali vengono designati prima del Capitolo dai frati con voce attiva mediante due votazioni.

§3. Nella prima votazione possono essere votati tutti i frati che in Custodia godono di voto passivo e sono in possesso dei requisiti stabiliti dal diritto. Ciascun frate potrà esprimere per la validità fino a un massimo di otto preferenze. L'esito di questa votazione sarà pubblicato.

§4. Nella seconda votazione possono essere votati soltanto gli otto frati che hanno ottenuto il maggior numero di voti nella prima votazione. Le preferenze da esprimere per la validità saranno quattro al massimo. L'esito di quest'ultimo scrutinio non sarà pubblicato (cf. SSGG 224,1).

§2. Në votimin e parë mund të votohen të gjithë fretërit që zotërojnë kushtet dhe cilësitë e përcaktuara nga e drejta. Secili frat, për vlefshmërinë, mund të shprehë më së shumti tre preferenca.

§3. Në votimin e dytë mund të votohen vetëm pesë fretërit të cilët në votimin e parë kanë marrë numrin më të madh të votave. Çdo frat mund të shprehë, për vlefshmërinë, një preferencë të vetme.

Neni 71

§1. Skedat do të duhen t'i kthehen Presidentit të Kapitullit në kohën dhe në modalitetet e përcaktuara nga ai për vlefshmërinë e tyre.

§2. Numërimi i skedave në votimin e parë bëhet nga Presidenti i Kapitullit dhe nga dy numërues të emëruar nga ai vetë ndër fretërit me kushte të përjetshme të Kustodies. Numërimi i skedave në votimin e dytë bëhet nga presidenti i Kapitullit në Kurien Gjenerale në Romë me numërues të tjerë që nuk janë anëtarë të Kustodies.

Përcaktimi i kandidatëve për detyrën e këshilltarëve të Kustodies

Neni 72

§1. Në shpërndarjen e skedave për votimin e kandidatëve për detyrën e këshilltarëve të Kustodies të respektohen normat e nenit 70 të këtyre Statuteve.

§2. Kandidatët për këshilltarë të Kustodies përcaktohen përpara Kapitullit nga fretërit me zë aktiv nëpërmjet dy votimeve.

§3. Në votimin e parë mund të votohen të gjithë fretërit që në Kustodie kanë zë pasiv dhe janë në zotërim të cilësive të përcaktuara nga e drejta. Secili frat mund të shprehë për vlefshmërinë deri në një maksimum prej tetë preferencash. Rezultati i këtij votimi do të publikohet.

§4. Në votimin e dytë mund të votohen vetëm tetë fretërit që kanë marrë numrin më të madh të votave në votimin e parë. Preferencat që do të shprehen për vlefshmërinë do të jenë më së shumti katër. Rezultati i këtij votimi nuk do të publikohet (krh. SGJ 224,1).

Articolo 73

§1. Per la raccolta delle schede e il loro conteggio vengano rispettate le norme dell'articolo 71 di questi Statuti.

§2. Il verbale dello spoglio della seconda votazione sarà presentato al Ministro Generale per l'elezione dei quattro Consiglieri Custodiali (cf. SSGG 224,2), il primo dei quali fungerà anche da Vicario Custodiale.

Convocazione e celebrazione del Capitolo Custodiale

Articolo 74

§1. Il Capitolo Custodiale sia convocato dal Presidente con apposita lettera alla Custodia, in cui indicherà il tempo e il luogo della celebrazione, l'elenco di tutti i vocali, il giorno fissato per le votazioni, le preghiere da recitare comunitariamente in preparazione e durante il Capitolo (cf. SSGG 168,4).

§2. Sono membri del Capitolo Custodiale l'Assistente (qualora non fosse il presidente), il Custode e i consiglieri uscenti, i guardiani e tutti gli altri frati professi solenni della Custodia in possesso dei requisiti di legge, salvo il caso di gravi impedimenti riconosciuti di volta in volta dal presidente del Capitolo (cf. SSGG 169,2).

Articolo 75

§1. Spetta al Capitolo Custodiale redigere gli Statuti particolari o peculiari della Custodia, i quali necessitano d'essere approvati dal Ministro Generale con il consenso del suo Definitorio, udito prima l'Assistente.

§2. Anche le loro variazioni devono avere l'approvazione del Ministro Generale con il consenso del suo Definitorio, sempre udito previamente l'Assistente (cf. SSGG 224,3).

Articolo 76

È compito del Presidente del Capitolo: stabilire il calendario dei lavori capitolari, sentito l'Assistente (nel caso non fosse egli stesso il Presidente) e il Consiglio Custodiale all'inizio del Capitolo; convocare

Neni 73

§1. Për mbledhjen e skedave dhe numërimin e tyre të respektohen normat e nenit 71 të këtyre Statuteve.

§2. Procesverbali i numërimit të votimit të dytë do t'i paraqitet Ministrit Gjeneral për zgjedhjen e katër këshilltarëve kustodialë (krh. SGJ 224,2), i pari i të cilëve do të kryejë detyrën edhe si zëvendës i kustodit.

Thirrja dhe mbajtja e Kapitullit Kustodial

Neni 74

§1. Kapitulli Kustodial të thirret nga Presidenti me letër përkatëse drejtuar Kustodies, në të cilën ai duhet të tregojë kohën dhe vendin e mbajtjes, listën e të gjithë anëtarëve, ditën e caktuar për votimet, lutjet që do të thuhën në bashkësi në përgatitje dhe gjatë Kapitullit (krh. SGJ 168,4).

§2. Janë anëtarë të Kapitullit Kustodial: Asistenti (kur ai nuk është njëkohësisht edhe President), kustodi dhe këshilltarët që largohen nga detyra, guardianët dhe të gjithë fretërit e tjerë me kushte të përzetshme të Kustodies që plotësojnë cilësitë e parapara nga ligji, përveç kur kemi pengesa të rënda të pranuar rast për rast nga Presidenti i Kapitullit (krh. SGJ 169,2).

Neni 75

§1. I takon Kapitullit Kustodial të hartojë Statutet e veçanta ose të posaçme të Kustodies, të cilat duhet të miratohen nga Ministri Gjeneral me pëlqimin e Definitorit të tij, pasi të jetë dëgjuar më parë Asistenti.

§2. Edhe ndryshimet e tyre duhet të kenë miratimin e Ministrit Gjeneral me pëlqimin e Definitorit të tij, gjithnjë pasi të jetë dëgjuar paraprakisht Asistenti (krh. SGJ 223; 224,3).

Neni 76

Është detyrë e Presidentit të Kapitullit: të caktojë kalendarin e punimeve të Kapitullit, pasi të jetë këshilluar me Asistentin (në rast se ai vetë nuk është President) dhe Këshillin Kustodial në fillim të Kapitullit;

e presiedere le sessioni capitolari; indire le votazioni e vigilare sul loro retto svolgimento.

Articolo 77

Nella prima sessione plenaria, su proposta del Presidente e sentito l'Assistente e il Consiglio Custodiale, i capitolari eleggono a maggioranza assoluta almeno due verbalisti e due moderatori. Sempre a maggioranza assoluta viene approvato il Regolamento del Capitolo preparato dal Consiglio Custodiale e avallato dall'Assistente.

Articolo 78

§1. Il Presidente, nel suo compito di coordinamento e verifica dello sviluppo dei lavori capitolari, è coadiuvato da un Consiglio di Presidenza, formato dall'Assistente, dal Custode, dal Segretario e dai Moderatori del Capitolo.

§2. Il Segretario del Capitolo coadiuva il Presidente, preparando tempestivamente la documentazione necessaria, curando con l'aiuto dei Verbalisti la fedele verbalizzazione delle sessioni plenarie e svolgendo quanto altro gli sarà commesso dal Consiglio di Presidenza e dal Regolamento.

Articolo 79

La procedura dei lavori nelle sessioni e nelle commissioni capitolari e gruppi di studio, come pure le modalità degli interventi e delle votazioni, vengano determinate dal Regolamento.

Votazioni ed elezioni capitolari

Articolo 80

§1. L'elezione del Custode e del Consiglio della Custodia compete al Definitorio Generale.

§2. I nomi, del frate eletto come Custode e dei membri del Consiglio della Custodia, vengano comunicati dal Presidente in apertura del Capitolo, o nei tempi e nei modi che riterrà opportuni.

të mbledhë dhe të drejtojë seancat e Kapitullit; të shpallë votimet dhe të mbikëqyrë zhvillimin e tyre të drejtë.

Neni 77

Në seancën e parë plenare, me propozim të Presidentit dhe pasi të jetë këshilluar me Asistentin dhe Këshillin Kustodial, anëtarët e Kapitullit zgjedhin me shumicë absolute të paktën dy verbalistë dhe dy moderatorë. Gjithnjë me shumicë absolute miratohet Rregullorja e Kapitullit e përgatitur nga Këshilli Kustodial dhe e mbështetur nga Asistenti.

Neni 78

§1. Presidenti, në detyrën e tij të koordinimit dhe verifikimit të zhvillimit të punimeve të Kapitullit, ndihmohet nga një Këshill i Presidencës, i përbërë nga Asistenti, nga kustodi, nga sekretari dhe nga moderatorët e Kapitullit.

§2. Sekretari i Kapitullit ndihmon presidentin, duke përgatitur në kohën e duhur dokumentacionin e nevojshëm, duke u kujdesur me ndihmën e verbalistëve për hartimin besnik të procesverbalit të seanceve plenare dhe duke kryer gjithçka tjetër që do t'i caktohet si detyrë nga Këshilli i Kryesisë dhe nga Rregullorja.

Neni 79

Procedura e punimeve në seanca dhe në komisione të Kapitullit apo grupe studimi, si edhe modalitetet e diskutimeve dhe të votimeve, të përcaktohen nga Rregullorja.

Votime dhe zgjedhje në Kapitull

Neni 80

§1. Zgjedhja e kustodit dhe e Këshillit të Kustodies i takon Definitorit Gjeneral.

§2. Emrat, e fratit të zgjedhur si kustod dhe të anëtarëve të Këshillit të Kustodies të komunikohen nga Presidenti në hapje të Kapitullit, ose në kohën dhe në mënyrën që ai do ta shohë më të përshtatshme.

Articolo 81

Gli atti del Capitolo della Custodia devono essere inviati sollecitamente al Definitorio Generale per la ratifica.

Articolo 82

§1. Spetta al Congresso capitolare:

- a - eleggere i guardiani, l'economo e il segretario Custodiale;
- b - provvedere alla composizione delle Fraternità e alla nomina dei vicari e degli economisti locali;
- c - nominare il moderatore per la Formazione Permanente, l'animatore Vocazionale, l'animatore di GPIC, segretario per la missione ed evangelizzazione, l'archivista Custodiale, il bibliotecario Custodiale e il rappresentante legale;
- d - nominare l'assistente custodiale OFS.

§2. Le elezioni, una volta riconosciute valide dal Presidente, vanno inoltrate al Governo Generale per l'approvazione assieme al parere consultivo dell'Assistente (cf. SSGG 225,2).

Ufficio vacante del Custode

Articolo 83

Se resta vacante l'ufficio di Custode, il Consiglio Custodiale, dopo aver consultato i frati della Custodia, proponga tre candidati a ricoprire l'ufficio di Custode da comunicare, con le eventuali osservazioni dell'Assistente, al Ministro Generale per l'elezione (cf. SSGG 188,3).

TITOLO II

Assemblea della fraternità custodiale

Articolo 84

§1. L'Assemblea della Fraternità custodiale è composta da tutti i frati professi solenni della Custodia. L'Assemblea è aperta anche ai frati di voti temporanei se considerato opportuno dal maestro e dal Custode

Neni 81

Aktet e Kapitullit të Kustodies duhet t'i dërgohen sa më parë Defnitorit Gjeneral për miratim.

Neni 82

§1. I takon Kongresit kapitullor:

- a - të zgjedhë guardianët, ekonomin dhe sekretarin e Kustodies;
- b - të kujdeset për organizimin e vëllazërive dhe për emërimin e zëvendësve dhe të ekonomëve lokalë;
- c - të emërojë moderatorin për formimin e vazhdueshëm, animatorin e thirrjeve, animatorin e DPIK, sekretarin për mision dhe ungjillëzim, arkivistin kustodial, bibliotekarin kustodial dhe përfaqësuesin ligjor;
- d - të caktojë asistentin kustodial OFS.

§2. Zgjedhjet, sapo të pranohen të vlefshme nga Presidenti, duhet t'i dërgohen Kuries Gjenerale për miratim, bashkë me mendimin këshillimor të Asistentit (krh. SGJ 225,2).

Posti vakant i kustodit

Neni 83

Nëse mbetet vakante detyra e kustodit, Këshilli Kustodial, mbasi është këshilluar me fretërit e Kustodies, le të propozojë tre kandidatë për të mbuluar detyrën e kustodit për t'ia komunikuar, me vërejtjet e mundshme të Asistentit, Ministrit Gjeneral për zgjedhjen (krh. SGJ 188,3).

TITULLI II

Asambleja e vëllazërisë kustodiale

Neni 84

§1. Asambleja e vëllazërisë kustodiale është e përbërë nga të gjithë fretërit me kushtet e përjetshme të Kustodies. Nëse gjykohet e përshtatshme nga Kustodi dhe mësuesi, asambleja është e hapur edhe për fretërit

che possono avere la parola, senza diritto di voto, in assemblea e partecipano ai gruppi di studio.

§2. Detta Assemblea sarà convocata dal Custode sentito l'Assistente almeno una volta all'anno, dove e quando a lui sembrerà opportuno.

Articolo 85

§1. Il compito dell'Assemblea della Fraternità, presieduta dal Custode, è di prestare aiuto al Consiglio Custodiale, curando l'attuazione delle deliberazioni capitolari e studiando i problemi urgenti che si presentano nella vita della Custodia.

§2. Sulle questioni trattate, l'Assemblea della Fraternità Custodiale esprime il suo parere con mozioni o voti che hanno valore consultivo. Per le operazioni economiche che eccedono le somme stabilite dalle norme per l'amministrazione economica delle singole Fraternità e della Custodia stessa, il suo voto ha invece valore deliberativo.

TITOLO III

Capitolo locale

Articolo 86

§1. Il Capitolo locale è espressione della vita di comunione e di corresponsabilità fraterna, del dialogo tra i frati e mezzo di formazione della Fraternità. Sia celebrato almeno 6 volte all'anno, e accuratamente preparato a norma degli Statuti generali e di questi Statuti (cf. CCGG 240-242; SSGG 242).

§2. I fratelli con la professione temporanea, in modo particolare nelle case di formazione, sono presenti e partecipano attivamente al Capitolo locale quando in essi si discutono le questioni riguardanti la vita interna alla comunità, e questo deve avvenire almeno due volte all'anno, possono essere presenti ed attivamente partecipare alle discussioni di altre questioni al Capitolo locale, se per questo si decide la maggioranza

me kushte të përkohshme, që mund ta marrin fjalën, pa të drejtë vote, në asamble dhe të marrin pjesë në grupet e punës.

§2. Asambleja e lartpërmendur do të thirret nga kustodi pasi të jetë këshilluar me Asistentin të paktën një herë në vit, në vendin dhe kohën që atij do t'i duket e përshtatshme.

Neni 85

§1. Detyra e Asamblesë së vëllazërisë, e drejtuar nga kustodi, është për t'i dhënë ndihmë Këshillit Kustodial, duke u kujdesur për zbatimin e vendimeve të Kapitullit, dhe duke shqyrtuar problemet e ngutshme që paraqiten në jetën e Kustodies.

§2. Mbi çështjet e diskutuara Asambleja e vëllazërisë kustodiale shpreh mendimin e vet me mocione ose votime që kanë vlerë këshillimore. Për veprimet ekonomike që i tejkalojnë shumat e caktuara nga normat për administrimin ekonomik të vëllazërive të veçanta dhe të vetë Kustodies, vota e saj ka përkundrazi vlerë vendimore.

TITULLI III ***Kapitulli lokal***

Neni 86

§1. Kapitulli lokal është shfaqje e jetës së përbashkët dhe bashkëpërgjegjësie vëllazërore, i dialogut mes fretërve dhe mjet formimi i bashkësisë. Të kremtohet të paktën 6 herë në vit dhe të përgatitet me kujdes në bazë të normave të Statuteve Gjenerale dhe të këtyre Statuteve (krh. KGJ 240-242; SGJ 242).

§2. Vëllazërit me kushte të përkohshme, në mënyrë të veçantë në shtëpitë e formimit, janë të pranishëm e marrin pjesë në mënyrë aktive në kapitullin lokal kur në të diskutohen çështjet që i përkasin jetës së brendshme të bashkësisë, e kjo duhet të ndodhë të paktën dy herë në vit, mund të jenë të pranishëm dhe të marrin pjesë në mënyrë aktive në diskutimet mbi çështjet e tjera në kapitullin lokal nëse për këtë vendos

dei fratelli con la professione solenne della rispettiva casa.

§3. I fratelli con la professione temporanea, quando sono presenti al Capitolo, possono partecipare anche alle votazioni, se per questo sarà la maggioranza dei fratelli con la professione solenne e non si tratta delle questioni di cui secondo le Costituzioni e gli Statuti generali, possono con la votazione decidere solo i professi solenni.

Articolo 87

§1. Il guardiano del convento oppure colui che lo sostituisce, convoca il Capitolo locale, stabilisce il luogo e il tempo, come anche l'ordine del giorno, presiede il Capitolo, tranne nel caso che su sua proposta al Capitolo stesso, non sarà deciso diversamente.

§2. Il guardiano nel suo ufficio è coadiuvato dal Vicario, quando questo è assente o impedito, il Vicario lo sostituisce. Nel caso che anche il Vicario è assente o impedito, o il suo ufficio è vacante, il suo dovere passa al fratello, che per il triennio corrente, è scelto dal Capitolo locale su proposta del guardiano.

Articolo 88

Al Capitolo locale, secondo le norme delle Costituzioni e degli Statuti Generali, spetta in modo particolare, il seguente:

- aiutare il guardiano nell'organizzazione della vita conventuale e fissare l'ordine della vita quotidiana della casa, affinché nella fraternità possa sempre crescere una vera e reale vita fraterna;
- stabilire e decidere le attività che i fratelli svolgeranno;
- animare ed organizzare la formazione permanente;
- promuovere l'armonia e la cooperazione reciproca;
- seguire e dare delle valutazioni delle attività della Fraternità e dei singoli fratelli;
- stabilire il tempo e altre disposizioni della celebrazione eucaristica, le preghiere comuni, ed altri atti di culto;
- stabilire le modalità della penitenza comune;

shumica e vëllezërve me kushte të përjetshme të shtëpisë.

§3. Fretërit me kushte të përkohshme, kur janë të pranishëm në kapitull, mund të marrin pjesë edhe në votime, nëse për këtë do të jetë dakord shumica e vëllezërve me kushte të përjetshme dhe nuk flitet për çështjet në të cilat, sipas Kushtetutave dhe Statuteve Gjenerale, mund të vendosin me votim vetëm fretërit me kushte të përjetshme.

Neni 87

§1. Guardiani i kuvendit ose ai që e zëvendëson, thërret kapitullin lokal, përcakton vendin dhe kohën, siç edhe rendin e ditës, drejton kapitullin, përveç rastit kur me propozim të tij në kapitull të mos jetë vendosur ndryshe.

§2. Guardiani në shërbesën e tij ndihmohet prej vikarit, kur ai mungon ose është i penguar, vikari e zëvendëson. Nëse edhe vikari mungon ose është i penguar, ose ky vend është vakant, shërbesa e tij i kalon fratit që për atë trevjeçar është zgjedhur nga kapitulli lokal me propozim të guardianit.

Neni 88

Kapitullit lokal, sipas normave të Kushtetutave dhe të Statuteve Gjenerale, i takon në mënyrë të veçantë, si vijon:

- të ndihmojë guardianin në organizimin e jetës së kuvendit dhe të përcaktojë rendin e jetës së përditshme të shtëpisë, që në vëllazëri të mund të rritet gjithmonë një jetë e vërtetë dhe konkrete vëllazërore;
- të përcaktojë dhe të vendosë detyrat që vëllazërit do të kryejnë;
- të animojë dhe organizojë formimin e vazhdueshëm;
- të nxisë harmoninë dhe bashkëpunimin reciprok;
- të ndjekë dhe të japë vlerësime për aktivitetet e vëllazërisë e të vëllezërve të veçantë;
- të përcaktojë kohën dhe dispozita të tjera të kremtimeve eukaristike, të lutjeve të përbashkëta, e të veprave të tjera të kultit;
- të përcaktojë mënyrat e pëndesës së përbashkët;

- stabilire i confini della clausura;
- discutere del miglioramento di determinate attività, in modo particolare dell'evangelizzazione e la cura delle anime;
- analizzare le relazioni sulle diverse attività;
- proporre al governo della Custodia degli argomenti che si dovrebbero discutere al Consiglio Custodiale;
- dare il consenso al guardiano per le spese straordinarie;
- dare il consenso per alienare i beni immobili e per fare i debiti o fare dei prestiti di cui la somma non oltrepassi il limite stabilito dal Capitolo Custodiale;
- Se non esiste il discretorio conventuale, visionare e firmare i libri della gestione economica, o il libro delle entrate e le uscite, prima del Capitolo Custodiale e del mandare la relazione sulla situazione e la gestione economica del convento;
- proporre i candidati per l'ufficio di discreto del convento;
- discutere di altre importanti questioni che il guardiano, o la maggioranza dei fratelli propone.

Articolo 89

§1. Il Capitolo locale si deve convocare almeno sette giorni prima della data prevista, ed avvisare i fratelli sull'ordine del giorno. La convocazione e l'annuncio devono essere scritti sulla bacheca d'annunci, o rispettivamente spedito con la posta.

§2. Tutti i fratelli che hanno il diritto di partecipare al Capitolo, hanno il dovere di rispondere all'invito e partecipare attivamente ai lavori del Capitolo, quelli che sono impediti a venire, di questo devono avvisare il guardiano che ha convocato il Capitolo.

§3. Il fratello che ingiustificato manca al Capitolo locale, dal Custode deve essere ammonito, e se non ascolta, bisogna applicare altre sanzioni, non escludendo la sospensione del diritto attivo e passivo nella Custodia, per un determinato tempo o fino al ravvedimento del fratello in questione.

- të përcaktojë kufijtë e klauzurës;
- të diskutojë mbi përmirësimin e aktiviteteve të veçanta, në mënyrë të veçantë të ungjillëzimit dhe të kujdesit të shpirtave;
- të analizojë relacionet mbi aktivitetet e ndryshme;
- t'i propozojë qeverisë së Kustodies argumente që do të duhej të diskutoheshin në Këshillin e Kustodies;
- t'i japë konsensusin guardianit për shpenzimet e jashtëzakonshme;
- të japë pëlqimin për tjetërsimin e të mirave të paluajtshme, ose për të marrë borxhe, shuma e të cilave të mos i kalojë kufijtë e përcaktuar nga Kapitulli Kustodial;
- nëse nuk ekziston diskretori i kuvendit, të shohë dhe të firmosë librat e ekonomisë, ose librin e daljeve dhe hyrjeve, para Kapitullit Kustodial të dërgojë relacionin mbi situatën e menaxhimit ekonomik të kuvendit;
- të propozojë kandidatët për shërbesën e diskretorit të kuvendit;
- të diskutojë mbi çështjet e tjera të rëndësishme që guardiani ose shumica e vëllezërve propozojnë.

Neni 89

§1. Kapitulli lokal duhet të thirret të paktën shtatë ditë përpara datës së paraparë, dhe të lajmërojë vëllezërit mbi rendin e ditës. Thirrja dhe rendi i ditës duhet të jenë të shënuara në tabelën e lajmërimeve, ose t'i dërgohet me postë secilit.

§2. Të gjithë vëllezërit, që kanë të drejtën të marrin pjesë në kapitull, kanë detyrën t'i përgjigjen ftesës e të marrin pjesë aktivisht në punimet e kapitullit. Ata që nuk mund të vijnë, për këtë duhet të lajmërojnë guardianin që ka thirrur kapitullin.

§3. Vëllai që në mënyrë të pajustificuar mungon në kapitullin lokal, duhet të qortohet nga kustodi, e nëse nuk dëgjon, duhet që të aplikohen edhe dënime të tjera, pa përjashtuar këtu edhe heqjen e të drejtës së votës aktive dhe pasive në Kustodie, për një kohë të caktuar ose deri në përmirësimin e vëllait në fjalë.

§4. Quando si tratta delle questioni più importanti, sarebbe opportuno, al Capitolo locale invitare anche il Custode o qualcun altro del Consiglio Custodiale.

Articolo 90

§1. Le decisioni al Capitolo si esprimono nella forma verbale o con la alzata della mano, mentre le elezioni si fanno segretamente con la votazione tramite le schede o le ballotte; con la dichiarazione verbale, o l'alzata della mano. La decisione è accettata se al Capitolo ottiene due terzi dei voti dei presenti fratelli.

§2. Tutte le decisioni si fanno con la maggioranza assoluta dei presenti, se al Capitolo sono presenti almeno i due terzi degli invitati, mentre serve la maggioranza di due terzi se di presenti sono meno di due terzi, o come minimo la metà degli invitati.

§3. Le decisioni del Capitolo valgono fino alla revoca del Capitolo seguente, oppure fino alla revoca dell'autorità competente, o fino alla fine del tempo per cui sono fatte, se il tempo era stabilito.

§4. Dell'attuazione delle decisioni del Capitolo locale deve occuparsi il rispettivo guardiano, e di questo deve regolarmente informare i fratelli.

TITOLO IV

Amministrazione dei beni

Consiglio economico custodiale

Articolo 91

§1. In Custodia è istituito il *Consiglio economico custodiale* (CEC), allo scopo di aiutare l'economista Custodiale nell'espletamento dei suoi compiti, secondo le direttive del Consiglio custodiale.

§2. Il CEC è formato dall'Economista Custodiale, dal Vice-Economista Custodiale e da altri frati eletti dal Consiglio Custodiale.

§4. Kur flitet për gjëra më të rëndësishme, do të ishte e përshtatshme, të ftohej në kapitullin lokal ose kustodi ose ndonjë frat tjetër i Këshillit Kustodial.

Neni 90

§1. Vendimet e kapitullit merren në formën verbale ose me ngritjen e dorës, ndërsa zgjedhjet bëhen në mënyrë sekrete përmes votimit me skeda ose me kokrra me ngjyra; me deklarimin me zë, ose me ngritjen e dorës. Vendimi pranohet nëse në kapitull merr dy të tretat e votave të vëllezërve të pranishëm.

§2. Të gjitha vendimet merren me shumicën absolute të votave të të pranishmëve, nëse në kapitull janë të pranishëm të paktën dy të tretat e të thirrurve, ndërsa duhet shumica e dy të tretave të të pranishmëve, nëse janë të pranishëm më pak se dy të tretat ose të paktën gjysma e të thirrurve.

§3. Vendimet e kapitullit vlejnë derisa të ndryshohen nga kapitulli tjetër, ose derisa të ndryshohen nga autoriteti kompetent, ose deri në mbarimin e kohës për të cilën janë dhënë, nëse koha ishte e përcaktuar.

§4. Për aktualizimin e vendimeve të kapitullit lokal duhet të angazhohet guardiani, e për këtë duhet të informojë rregullisht vëllezërit.

TITULLI IV

Administrimi i pasurive

Këshilli Ekonomik Kustodial

Neni 91

§1. Në Kustodie le të jetë formuar Këshilli Ekonomik Kustodial (tash e mbrapa KEK), me qëllim që të ndihmojë ekonomin kustodial në kryerjen e detyrave të tij, sipas udhëzimeve të Këshillit të Kustodies.

§2. KEK përbëhet prej ekonomit kustodial, prej zëvendës ekonomit kustodial dhe, nëse është nevoja, prej fretërve të tjerë të zgjedhur nga Këshilli i Kustodies.

§3. Le attribuzioni e i compiti sono determinati da appositi Statuti dell'Economia.

Articolo 92

Una volta all'anno, il CEC presenti al Consiglio Custodiale lo stato economico ed edilizio di tutte le amministrazioni delle Case e degli Enti.

Adempimenti del Capitolo Custodiale

Articolo 93

§1. Il Capitolo Custodiale determina il contributo che le Fraternità locali devono dare all'economato Custodiale.

§2. Il Capitolo Custodiale determina i limiti della somma che il Custode può spendere, o autorizzare spese, da solo o con il consenso del Consiglio Custodiale (cf. SSGG 252,1).

Rappresentante legale

Articolo 94

Il Rappresentante legale della Custodia, quando non è il Custode stesso, per porre firme di qualsiasi natura, salve quelle ordinarie, nel caso di acquisti, vendite, debiti, donazioni, ecc., deve richiedere ed ottenere l'autorizzazione scritta del Custode e del Consiglio Custodiale.

Amministrazione economica locale

Articolo 95

Il Consiglio Custodiale stabilisca la somma delle spese straordinarie per la quale il guardiano ha bisogno del consenso del Capitolo locale, del Custode o del Consiglio Custodiale (cf. SSGG 252,2).

Articolo 96

Il Custode abbia cura che in ogni amministrazione dei frati vi sia

§3. Kompetencat dhe detyrat e KEK janë të përcaktuara nga Statutet Ekonomike.

Neni 92

Një herë në vit, KEK t'i paraqesë Këshillit të Kustodies gjendjen ekonomike dhe të ndërtimeve për të gjitha administrimet e Shtëpive dhe të Enteve.

Përmbushja e detyrave të Kapitullit Kustodial

Neni 93

§1. Kapitulli i Kustodies përcakton kontributin që vëllazëritë lokale duhet t'i japin ekonomatit kustodial.

§2. Kapitulli i Kustodies përcakton limitet e shumës që kustodi mund të shpenzojë, ose të autorizojë shpenzime, vetë ose me miratimin e Këshillit të Kustodies (krh. SGJ 252,1).

Përfaqësuesi ligjor

Neni 94

Përfaqësuesi ligjor i Kustodies, kur ky nuk është kustodi, për të vënë firma të çfarëdo natyre, përveç atyre të zakonshme, në raste blerjesh, shitjesh, borxhesh, dhurimesh, etj., duhet të kërkojë dhe të marrë autorizim me shkrim prej kustodit dhe Këshillit të Kustodies.

Administrimi ekonomik lokal

Neni 95

Këshilli Kustodial të përcaktojë shumën e shpenzimeve të jashtëzakonshme për të cilat guardiani ka nevojë për pëlqimin e kapitullit lokal, të kustodit, ose të Këshillit Kustodial (krh. SGJ 252,2).

Neni 96

Kustodi të kujdeset që në çdo administrim të fretërve të ketë tran-

trasparenza, rispetto del bene comune, della giustizia distributiva e che sia regolata bene l'amministrazione delle offerte per le Sante Messe, l'uso e le proprietà delle autovetture.

Articolo 97

Al fine di condurre un'amministrazione locale unitaria in tutta la Custodia, ogni amministrazione sia regolata secondo un formulario specifico approntato dal CEC e approvato dal Consiglio della Custodia.

Articolo 98

L'Economo locale ha l'obbligo di annotare giorno per giorno le voci di "entrata" e di "uscita" e vigilare che il "saldo" corrisponda alla realtà.

Articolo 99

Ogni mese i frati professi solenni della comunità, prendano visione dei registri dell'economia locale, apponendo la propria firma.

Amministrazioni speciali e personali

Articolo 100

Il Custode, con il consenso del Consiglio ed autorizzazione dell' Assistente può erigere degli Enti ad "Amministrazione speciale". Tali "amministrazioni speciali" siano regolate da Statuti peculiari propri approvati dal Consiglio della Custodia.

Articolo 101

§1. Solo il Custode, con il consenso del Consiglio della Custodia e dell'Assistente può concedere ai singoli frati, per motivi di salute o per particolari necessita pastorale di avere una "Amministrazione personale", fermo restando il prescritto dell'art. 29 di questi Statuti.

§2. L'autorizzazione deve essere scritta e notificata alla Fraternità di appartenenza del frate. Ogni amministrazione personale, per mandato del Custode, è sottoposta alla verifica del CEC.

sparencë, respekt të së mirës së përbashkët, të drejtësisë ndarëse dhe që të jetë rregulluar mirë administrimi i ofertave të Meshëve të shenjta, përdorimi dhe pronësia e makinave.

Neni 97

Që të bëhet një administrim lokal i njësuar në krejt Kustodien, çdo administrim të jetë rregulluar prej një formulari specifik të përgatitur nga KEK dhe të aprovuar nga Këshilli i Kustodies.

Neni 98

Ekonomi lokal ka për detyrë që të regjistrojë ditë për ditë zërat në “hyrje” e në “dalje” dhe të vigjilojë që “mbetja” të përputhet me realitetin.

Neni 99

Çdo muaj fretërit me kushte të përjetshme të bashkësisë, të shohin regjistrat e ekonomisë lokale, dhe t'i firmosin.

Administrimet speciale dhe personale

Neni 100

Kustodi me pëlqimin e Këshillit dhe me autorizimin e Asistentit mund të formojë Ente me “Administrim të veçantë”. Këto “administrime speciale” rregullohen nga statute të veçanta, të aprovuara nga Këshilli i Kustodies.

Neni 101

§1. Vetëm kustodi, me pëlqimin e Këshillit të Kustodies dhe të Asistentit mund t'u japë fretërve të veçantë, për motive shëndeti ose për nevoja të veçanta baritore, që të kenë një “Administrim personal”, pa ndryshuar çka parashihet në nenin 29 të këtyre Statuteve.

§2. Autorizimi duhet të jepet me shkrim dhe t'i bëhet e ditur vëllazërisë ku bën pjesë frati. Çdo administrim personal, për mandat të kustodit, i nënshtrohet verifikimit të KEK.

Articolo 102

Le relazioni economiche delle amministrazioni speciali e delle amministrazioni personali devono essere inviate all'economo custodiale secondo le scadenze indicate dagli statuti speciali o secondo le indicazioni date dal Custode.

Amministrazione delle parrocchie

Articolo 103

§1. I frati parroci, per l'amministrazione economica parrocchiale, si attengono alle norme stabilite dal diritto universale della Chiesa, dalle prescrizioni della Chiesa locale e dalle specifiche Convenzioni.

§2. I Statuti peculiari dell'Economia stabiliscano le modalità come la Fraternità locale partecipa e prende visione dell'economia parrocchiale.

Frati titolari

Articolo 104

§1. Ogni frate che risulta titolare di proprietà, amministrazioni (libretti bancari, conti correnti), diritti acquisiti (pensioni, stipendi), depositi presso la Curia Custodiale un documento a norma dell'art. 35 di questi Statuti per trasferire alla Custodia quanto intestato a suo nome.

§2. Nelle amministrazioni custodiali e locali è obbligatoria la doppia firma disgiunta nell'accesso di depositi bancari e conti correnti. Tale possibilità può essere estesa anche alle amministrazioni personali autorizzate.

§3. I conti correnti nelle amministrazioni Custodiali e locali siano sempre intestate alla Custodia o alle opere dipendenti dalla Custodia.

Lavori e ristrutturazioni

Articolo 105

Ogni richiesta di autorizzazione, da parte della Fraternità locale, per

Neni 102

Relacionet ekonomike të administrimeve të veçanta dhe të administrimeve personale duhet t'i dërgohen ekonomit kustodial në kohën e caktuar nga statutet speciale ose sipas udhëzimeve të dhëna nga kustodi.

Administrimi i famullive

Neni 103

§1. Fretërit famullitarë, për administrimin ekonomik të famullisë, t'u përmbahen normave të përcaktuara nga e drejta universale e Kishës, dhe nga normat e Kishës lokale dhe të marrëveshjeve specifike.

§2. Statutet e veçanta të ekonomisë të përcaktojnë mënyrën se si vëllazëria lokale merr pjesë dhe informohet mbi ekonominë e famullisë.

Fretërit titullarë

Neni 104

§1. Çdo frat që rezulton titullar pronash, administrimesh (llogari bankare, llogaritë rrjedhëse), të drejta të fituara (pensione, rroga) të depozitohë pranë Kuries së Kustodies një dokument sipas nenit 35 të këtyre Statuteve për t'i kaluar Kustodies çdo gjë të regjistruar në emrin e tij.

§2. Në administrimet kustodiale dhe lokale është e detyrueshme firma e dyfishtë në futjen në depozitat bankare dhe llogaritë rrjedhëse. Kjo mundësi mund të shtrihet edhe tek administrimet personale të autorizuara.

§3. Llogaritë rrjedhëse në administrimet kustodiale dhe lokale të regjistrohen gjithmonë në emër të Kustodies ose të veprave që varen nga Kustodia.

Punime ristrukturimi

Neni 105

Çdo kërkesë autorizimi, nga ana e vëllazërisë lokale, për të kryer

effettuare lavori di trasformazione o ristrutturazione di qualsiasi grandezza, dopo che sia discussa e votata, ed accompagnata dal verbale del Capitolo locale, deve essere presentata per iscritto dal guardiano al Custode per approvazione sua e del Consiglio.

Personale dipendente

Articolo 106

L'assunzione del personale dipendente, a livello Custodiale e locale, deve essere autorizzata dal Custode. La richiesta e l'autorizzazione devono essere formulate per iscritto. Nello spirito della giustizia sociale il Custode e i guardiani provvedano affinché i rapporti con i lavoratori dipendenti dalla Custodia e dai conventi siano regolati da contratti che rispettino la normativa civile in vigore (cf. CCGG 80,2).

Applicazione delle Sante Messe

Articolo 107

Per manifestare rispetto e amore per chi non può offrire di più e vivere maggiormente lo spirito di minorità e povertà, prima di chiedere intenzioni di Sante Messe all'estero, si celebrino anzitutto quelle ricevute nel proprio territorio dai propri fedeli.

Articolo 108

L'applicazione delle Sante Messe plurintenazionali oltre al permesso del vescovo deve avere anche il permesso del Custode.

Articolo 109

Le offerte delle Sante Messe binate o trinate, se non si tratta di quelle celebrate dai parroci e vicari parrocchiali, vengano consegnate all'economo custodiale ogni mese (cf. SSGG 192).

punime transformimi ose ristrukturimi të çfarëdo përmase, pasi të jetë diskutuar dhe votuar, e shoqëruar me verbalin e kapitullit lokal, duhet të paraqitet me shkrim prej guardianit te kustodi për aprovimin e tij dhe të Këshillit.

Punëtorët e Kustodies

Neni 106

Marrja në punë e punëtorëve, në nivel Kustodie ose kuvendi, duhet të autorizohet prej kustodit. Kërkesa dhe autorizimi duhet të formulohen me shkrim. Në shpirtin e drejtësisë shoqërore kustodi dhe guardiani të kujdesohen që marrëdhëniet me punëtorët e Kustodies dhe të kuvendeve të jenë të rregulluara prej kontratave që respektojnë normat civile në fuqi (krh. KGJ 80,2).

Aplikimi i Meshëve të shenjta

Neni 107

Për të treguar respekt dhe dashuri për ata që nuk mund të japin më tepër dhe për të jetuar më shumë shpirtin e vogëlsisë dhe varfërisë, përpara se të kërkojnë Meshë të shenjta jashtë vendit, të kremtohen para së gjithash ato që janë marrë në vendin tonë prej besimtarëve tanë.

Neni 108

Aplikimet e Meshëve shumënjëteshe, përveç lejes së ipeshkvit duhet të kenë edhe lejen e kustodit.

Neni 109

Ofertat e Meshëve të binuara ose të trinuara, nëse nuk flitet për ato që janë kremtuar prej famullitarëve ose zëvendës famullitarëve, t'i dorëzohen ekonomit kustodial çdo muaj (krh. SGJ 192).

INDICE

PROMULGAZIONE DEGLI STATUTI.....	2
DECRETO	4
Abbreviazioni e sigle	6
CAPITOLO I: Osservare il santo Vangelo del nostro Signore Gesù Cristo.....	8
Titolo I: Composizione giuridica della Custodia	8
Titolo II: Le leggi della Custodia	10
CAPITOLO II: Spirito di orazione e devozione.....	12
CAPITOLO III: Voi siete tutti fratelli.....	18
CAPITOLO IV: Pellegrini e forestieri in questo mondo.....	24
CAPITOLO V: Per questo Dio vi mandò per il mondo intero..	34
CAPITOLO VI: Devono desiderare di avere lo Spirito del Signore e le sue opere.....	40
CAPITOLO VII: I frati siano tenuti a obbedire a frate Francesco e ai suoi successori	50
Titolo I: Il Capitolo Custodiale.....	50
Titolo II: Assemblea della fraternità custodiale	60
Titolo III: Capitolo locale.....	62
Titolo IV: Amministrazione dei beni	68
Indice	78

PËRMBAJTJA

SHPALLJA E STATUTEVE	3
DEKRET	5
Shkurtime	7
KAPITULLI I: Të zbatojmë Ungjillin e shenjtë të Zotit tonë Jezu Krishtit	9
Titulli I: Përbërja juridike e Kustodies	9
Titulli II: Ligjet e Kustodies	11
KAPITULLI II: Shpirti i lutjes dhe i përshpirtërisë	13
KAPITULLI III: Ju të gjithë jeni vëllezër	19
KAPITULLI IV: Shtegtarë dhe të huaj në këtë botë.....	25
KAPITULLI V: Për këtë Hyji ju dërgoi në mbarë botën	35
KAPITULLI VI: Duhet të dëshirojnë të kenë Shpirtin e Zotit dhe veprat e tija të shenjta	41
KAPITULLI VII: Fretërit e kanë për detyrë t'i binden fra Françeskut dhe pasardhësve të tij.....	51
Titulli I: Kapitulli Kustodial.....	51
Titulli II: Asambleja e vëllazërisë kustodiale	61
Titulli III: Kapitulli lokal	63
Titulli IV: Administrimi i pasurive	69
Përmbajtja	79

